

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

GRAD ZAPREŠIĆ

GRADSKO VIJEĆE

KLASA: 983-01/22-01/04

URBROJ: 238-33-01-25-13

Zaprešić, 15.07.2025.

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20), članci 9. i 22. Statuta Grada Zaprešića (Službene Novine Grada Zaprešića broj 4/09, 2/13, 6/13—pročišćeni tekst, 7/14, 1/18, 2/20 i 1/21), a u skladu s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine (Narodne novine broj 147/21) i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (Narodne novine, broj 143/21), Gradsko vijeće Grada Zaprešića na 2. sjednici održanoj dana 15. srpnja 2025. godine donijelo je

ODLUKU

o donošenju Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića

Članak 1.

Ovom Odlukom donosi se Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića, izrađena od strane trgovačkog društva Satec digital d.o.o., Anina ulica 57, Zagreb.

Članak 2.

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića sastavni je dio ove Odluke, a objavit će se u Službenim novinama Grada Zaprešića i web stranici <https://zapresic.hr/>.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu prvog dana od dana objave u Službenim novinama Grada Zaprešića.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA

mr. sc. Drago Bago

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

STRATEGIJA

ZELENE URBANE OBNOVE

GRADA ZAPREŠIĆA

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine

GRAD
ZAPREŠIĆ

Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

IMPRESUM

Naručitelj	GRAD ZAPREŠIĆ Nova ulica 10 10290 Zaprešić OIB: 92840587889
Izrađivač	SATEC DIGITAL d.o.o. Anina ulica 57 10110 Zagreb OIB: 16152008619
Stručni tim	Matija Fuček, mag. oec. Ana Pajedek Omero, mag. ing. arch. Lucija Brajković mag. ing. geod. et geoinf. Jure Sarjanović, mag. ing. agr. Damir Sviličić, mag. ing. silv. Antonija Bekić, mag. polit. Jurica Petrić, bacc. oec. Ramona Karuza, univ. mag. comm. et bacc. soc. Olivera Del Cont, dipl. iur. Krunoslav Šarić, mag. inž. grad. Anamaria Šimunković, univ. spec. oec. Sara Ćosić, univ. mag. rel. int.
Mjesto i godina izrade	Zaprešić i Zagreb, ožujak 2025.

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. POVEZNICE NA PROGRAM RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE, PROGRAM RAZVOJA KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA I NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI	10
2.1. Usklađenost strategije	10
2.1.1. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima	10
2.1.2. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima	13
2.1.3. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	15
2.1.4. Strateški dokumenti na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini	15
2.2. Doprinos strategije nacionalnom planu oporavka i otpornosti	16
3. SREDNJOROČNA VIZIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA	18
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	21
4.1. Gospodarski aspekti	21
4.2. Socijalni aspekti	21
4.3. Okolišni aspekti	22
4.4. Međupovezanosti	22
5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA	26
5.1. Geografski položaj i političko-teritorijalni ustroj	26
5.2. Stanovništvo	28
5.3. Klimatska obilježja	29
5.4. Glavne fizičke i teritorijalne značajke	30
5.5. Kvaliteta zraka i okolišni pokazatelji	30
5.6. Socijalno-gospodarski aspekti	30
6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE	32
6.1. Analiza strateških dokumenata	32
6.2. Analiza prostorno-planskih dokumenata	49
6.3. ANALIZA POVIJESNOG RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA	62
6.4. Analiza javnog mnijenja	64
6.5. Analiza financijskih dokumenata	79

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	87
8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	89
9. SWOT ANALIZA ZA PLANIRANJE RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE I NEKORIŠTENIH POVRŠINA JAVNE NAMJENE	94
10. STRATEŠKI OKVIR ZA ZELENU URBANU OBNOVU GRADA ZAPREŠIĆA	98
10.1. Aktivnosti i projekti za očuvanje i unaprjeđenje zelenog karaktera i identiteta grada	98
10.2. Projekti za stvaranje prostora ugodnog za život i podizanje kvalitete života	99
10.3. Uspostava umreženog sustava otvorenih površina i integracija vodenih površina	100
10.4. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike	101
10.5. Stavljanje u ponovnu upotrebu napuštenih prostora i zgrada	102
11. HORIZONTALNA NAČELA U STRATEGIJI ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA	104
12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE	108

1.

UVOD

1. UVOD

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića (u daljnjem tekstu: Strategija) je strateška podloga od značaja za Grad Zaprešić. Cilj Strategije je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu aktivnosti/projekata na lokalnoj razini, posebice u kontekstu situacije vezane za obnovu zgrada i usmjeravanje obnove prema strateškim ciljevima:

- razvoja zelene infrastrukture i integracija rješenja zasnovanih na prirodi (NbS),
- unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama,
- ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti i
- prilagodbe klimatskim promjenama te jačanje otpornosti na rizike.

Svrha izrade Strategije prvenstveno je stvoriti podlogu za dugoročan razvoj, podlogu za izmjenu prostorno-planskih dokumenata sukladno potrebama razvoja i podlogu za neposrednu provedbu aktivnosti/projekata koji su u skladu s DNSH načelima (ne nanosi značajnu štetu okolišu). Također, Strategija će poslužiti za definiranje projektnih aktivnosti i projekata kojima će Grad Zaprešić u budućnosti aplicirati na natječaje za dodjelu EU sredstava.

Integriranje zelenih i održivih koncepata predstavlja poticaj za zelenu urbanu obnovu kako bi se ostvario cjeloviti potencijal zemljišta te istovremeno izgradila osnova za ostvarenje ciljeva održivog razvoja. Posebice s aspekta integracije rješenja zasnovanih na prirodi (NbS) i zelene infrastrukture, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na klimatske i druge prirodne te antropogene rizike, razvoj teritorijalnog sustava te primjenu mjera energetske učinkovitosti.

Iz tog razloga, cilj Strategije nije samo poboljšanje postojeće fizičke infrastrukture i/ili prostora, već i unaprjeđenje opće održivosti prostora.

Dugoročno gledano, održivi pristup problemu zelene urbane obnove u Gradu Zaprešiću predstavlja korištenje već urbaniziranog prostora, povećanje kvalitete prostora, primjenu novih tehnoloških rješenja korištenjem rješenja zasnovanih na prirodi (NbS) te smanjenje potrošnje energije.

Nacionalni zakonodavni okvir

Strategija je izrađena u skladu s nacionalnim zakonodavnim okvirom koji obuhvaća zakone i strategije relevantne za temu zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:

- **Zakon o gradnji** („Narodne novine“ br. 153/13, 20/17, 39/19, 125/19, 145/24): Definira izradu Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima (članak 47.c) i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (članak 47.d).
- **Zakon o prostornom uređenju** („Narodne novine“ br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23): Definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodene površine koje doprinose očuvanju prirodnih procesa i održivom razvoju.
- **Zakon o zaštiti prirode** („Narodne novine“ br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19): Propisuje očuvanje krajobraza i razvoj multifunkcionalnih mreža zelene infrastrukture.
- **Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj do 2040. godine:** Naglašava važnost zelene infrastrukture u prilagodbi klimatskim promjenama.
- **Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske:** Postavlja prioritete za razvoj zelene infrastrukture i očuvanje prirodnog kapitala.
- **Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine:** Zagovara razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama kao ključne smjernice ekološke i energetske tranzicije za klimatsku neutralnost.

Ovi zakoni i strateški dokumenti čine osnovu za implementaciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom, čime omogućuju održivi razvoj urbanih područja. Strategija Grada Zaprešića pridonosi njihovoj realizaciji kroz konkretne mjere i projekte, usklađene s nacionalnim i europskim ciljevima u području održivog razvoja.

Na ovaj način, Strategija postavlja temelje za razvoj otpornog i održivog grada, spremnog za izazove budućnosti.

Ova Strategija osigurava okvir za promišljenu i dugoročnu viziju održivog razvoja Grada Zaprešića te postavlja temelje za odgovorno upravljanje prostorom i resursima.

2.

POVEZNICE NA PROGRAM RAZVOJA
ZELENE INFRASTRUKTURE, PROGRAM
RAZVOJA KRUŽNOG GOSPODARENJA
PROSTOROM I ZGRADAMA I
NACIONALNI PLAN OPORAVKA I
OTPORNOSTI

2. POVEZNICE NA PROGRAM RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE, PROGRAM RAZVOJA KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA I NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI

2.1. Usklađenost strategije

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića (u daljnjem tekstu: Strategija) usklađena je s ključnim nacionalnim i međunarodnim programima i strateškim dokumentima koji postavljaju temelje za održivi razvoj urbanih područja. To uključuje:

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**
- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**
- **Strateške dokumente na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini**

Strategija doprinosi realizaciji ciljeva Programa razvoja zelene infrastrukture i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz provedbu povezanih aktivnosti i projekata. Ujedno, Strategija je alat za ostvarivanje reformi predviđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (NPOO), posebno cilja reforme **C6.1. R5**, koji obuhvaća razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja.

2.1.1. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima

Zelena infrastruktura u urbanim područjima uključuje različite oblike prirodnih i poluprirodnih ekosustava, pri čemu šume imaju ključnu ulogu u osiguravanju ekološke stabilnosti i otpornosti na klimatske promjene. Grad Zaprešić raspolaže značajnim šumskim površinama, koje se sastoje od crnogoričnih i širokolisnih sastojina, a koje pridonose očuvanju biološke raznolikosti, smanjenju emisija CO₂ te poboljšanju kvalitete zraka i mikroklima.

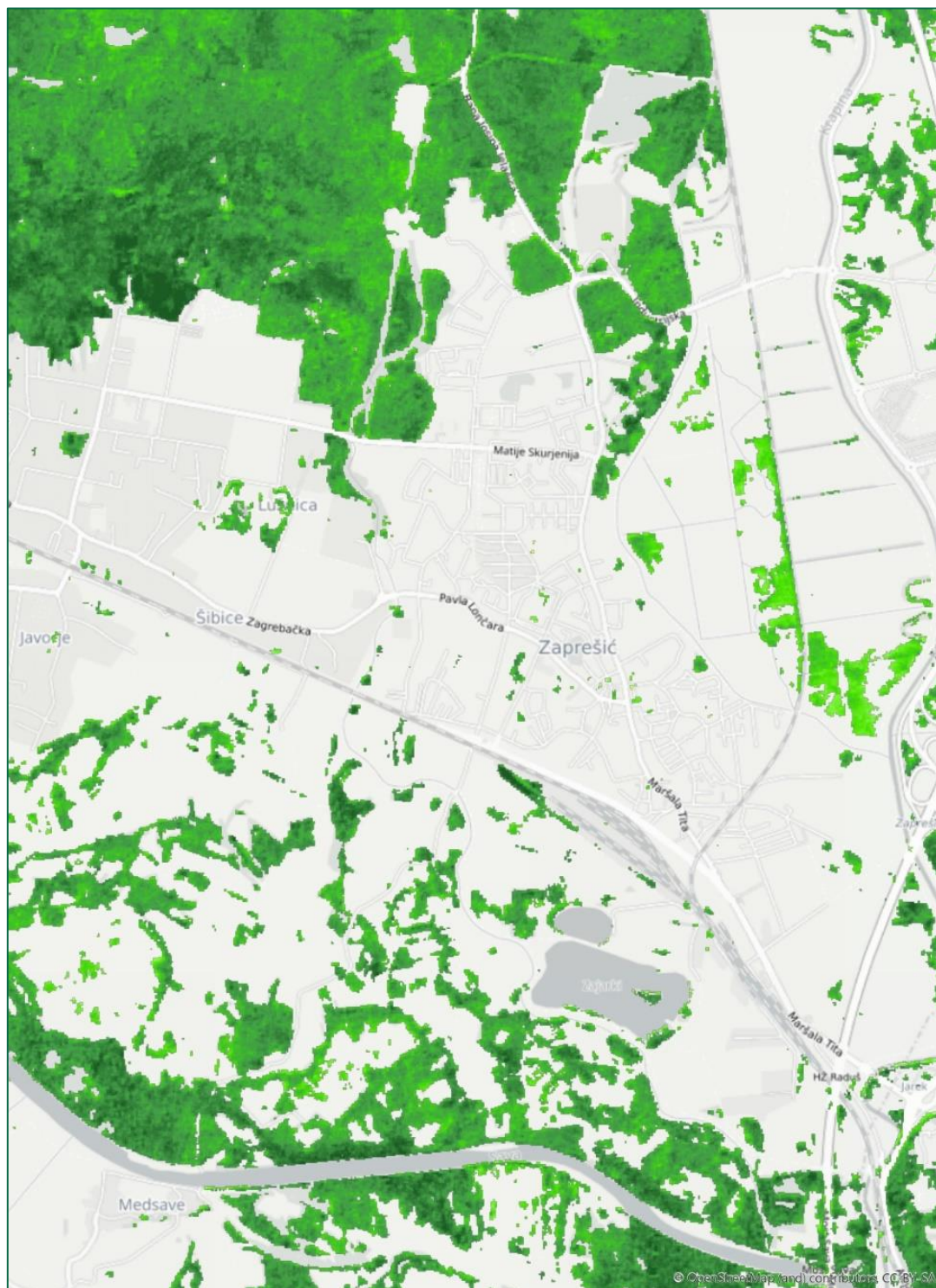
Sljedeći prikazi temelje se na podacima sustava Copernicus i prikazuju prostornu raspodjelu zelenih površina i šumske pokrivenosti u Gradu Zaprešiću.

Slika 1: Zelene površine u Gradu Zaprešiću

Izvor: Copernicus - <https://www.copernicus.eu/en>, obrada: Autori

Slika 2: Šumska pokrivenost u Gradu Zaprešiću

Crnogorične šume

Širokolisne šume

Izvor: Copernicus - <https://www.copernicus.eu/en>, obrada: Autori

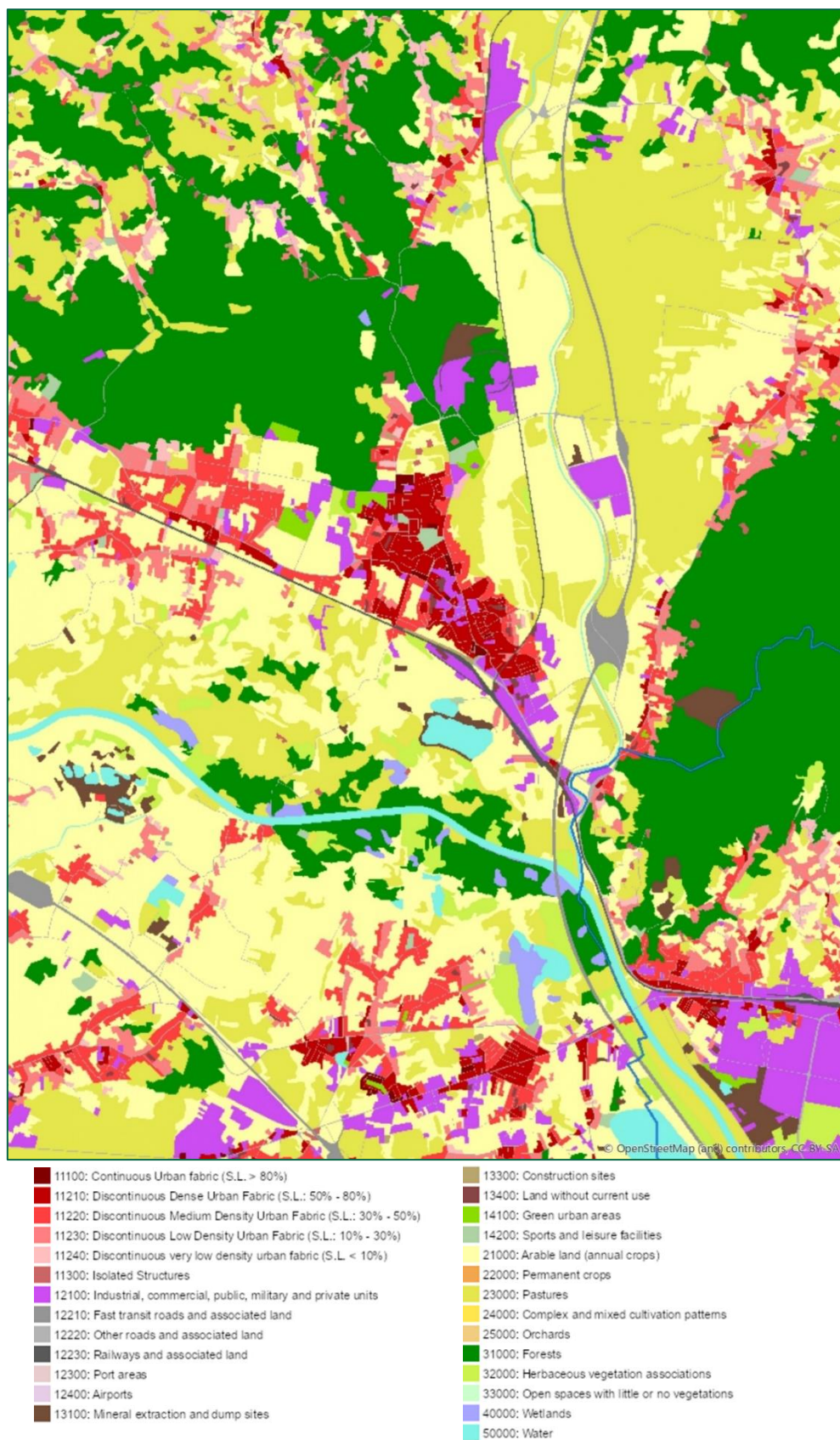
2.1.2. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima

Program razvoja zelene infrastrukture (ZI) usmjeren je na uspostavu održivih, sigurnih i za život ugodnih urbanih područja u Republici Hrvatskoj. Program je izrađen u skladu s člankom 47.c Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19, 125/19) i doprinosi ciljevima Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske i Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine.

Doprinos Strategije ciljevima Programa razvoja ZI uključuje:

- Unapređenje kvalitete urbanih prostora kroz integraciju zelene infrastrukture.
- Poticanje ulaganja u projekte povezane s razvojem zelenih površina, parkova, drvoreda i plave infrastrukture.
- Povećanje otpornosti grada na klimatske promjene i smanjenje toplinskih otoka.
- Očuvanje biološke raznolikosti i poboljšanje ekoloških funkcija urbanih područja.

Slika 3: Prikaz svrhe i oblika korištenja površine na području grada Zaprešića

Izvor: Copernicus - <https://www.copernicus.eu/en>, obrada: Autori

Ključni učinci Programa razvoja ZI, koje Strategija za Grad Zaprešić integrira u svoje ciljeve, uključuju:

- **Gospodarske koristi** – poticanje zelenih investicija, otvaranje novih radnih mjesta i jačanje gospodarstva kroz proizvodnju i održavanje zelene infrastrukture.
- **Društvene koristi** – poboljšanje zdravlja građana, kvalitete života i dostupnosti zelenih površina.
- **Ekološke koristi** – smanjenje emisije stakleničkih plinova, očuvanje tla, zraka i vode.

2.1.3. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (KG) za razdoblje 2021. do 2030. godine usmjeren je na održivo i učinkovito korištenje prostora i materijala u urbanim sredinama. Program je izrađen u skladu sa Zakonom o strateškom planiranju („Narodne novine“, br. 123/17, 151/22) i Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030.

Ciljevi Programa razvoja KG koje Strategija za Grad Zaprešić podržava uključuju:

1. **Razvoj sustava kružnog gospodarenja** kroz planiranje i korištenje resursa u urbanim područjima.
2. **Kružnu obnovu nekorisćenih prostora i zgrada** putem pilot-projekata i šire implementacije.
3. **Podizanje svijesti o kružnom gospodarenju** kroz edukaciju i javnu participaciju.

Doprinos Strategije ciljevima Programa razvoja KG uključuje:

- Poticanje energetski učinkovite gradnje i obnove zgrada prema standardima gotovo nulte energije (nZEB).
- Korištenje recikliranih materijala u izgradnji i smanjenje građevinskog otpada.
- Unapređenje sustava upravljanja vodnim resursima i korištenje oborinskih voda.
- Promicanje prilagodljivih i otpornih urbanih struktura na klimatske promjene.

2.1.4. Strateški dokumenti na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini

Strategija Grada Zaprešića usklađena je s brojnim strateškim dokumentima, uključujući:

- **Svjetski dokumenti:** Pariški sporazum, Program Ujedinjenih Naroda za održivi razvoj 2030, Nova urbana agenda UN-a.
- **Europski dokumenti:** Europski zeleni plan (EU Green Deal), EU strategija zelene infrastrukture.
- **Nacionalni dokumenti:** Nacionalna razvojna strategija RH do 2030., Strategija prilagodbe klimatskim promjenama RH.

2.2. Doprinos strategije nacionalnom planu oporavka i otpornosti

Cilj reforme **C6.1. R5** u okviru NPOO-a je utvrditi model strateškog planiranja i provedbe zelene urbane obnove na lokalnoj razini. Strategija Grada Zaprešića doprinosi ovom cilju kroz:

- Provedbu pilot-projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom.
- Integraciju rješenja temeljenih na prirodi (NbS) i povećanje otpornosti urbanih prostora na klimatske promjene.

Strategija Grada Zaprešića osigurava temelj za dugoročan održivi razvoj, s naglaskom na zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom. Njeni strateški ciljevi i aktivnosti direktno doprinose provedbi nacionalnih i europskih programa i predstavljaju konkretan alat za transformaciju urbanog prostora u održivo i otporno okruženje.

3.

SREDNJOROČNA VIZIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

3. SREDNJOROČNA VIZIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

Vizija razvoja Grada Zaprešića u razdoblju provedbe Strategije zelene urbane obnove

Grad Zaprešić bit će prepoznat kao održiva, zelena i otporna urbana sredina koja svojim građanima nudi visoku kvalitetu života u ekološki odgovornom, inovativnom i inkluzivnom okruženju. Vizija razvoja temelji se na harmoniji između urbanog razvoja, očuvanja prirodnih resursa i prilagodbe klimatskim promjenama, s ciljem postizanja ekološke, društvene i gospodarske održivosti.

Slika 4: Grad Zaprešić iz zraka

Izvor: Turistička zajednica grada Zaprešića - www.visitzapresic.hr

Ključne smjernice srednjoročne vizije razvoja:

1. Razvoj zelene infrastrukture i očuvanje prirodnih resursa

Grad će biti obogaćen umreženim sustavom zelenih površina, parkova, drvoreda i plave infrastrukture, čime će se osigurati povećanje bioraznolikosti, smanjenje

efekta toplinskih otoka i poboljšanje kvalitete zraka i tla. Zelene zone bit će ravnomjerno raspoređene i dostupne svim građanima.

2. Kružna obnova prostora i zgrada

Napušteni i neiskorišteni prostori i zgrade bit će preoblikovani u energetske učinkovite i multifunkcionalne prostore u skladu s načelima kružnog gospodarenja. Gradnja i obnova bit će vođeni kriterijima gotovo nulte energije (nZEB), uz primjenu recikliranih materijala i smanjenje građevinskog otpada.

3. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti

Grad Zaprešić postat će model urbane otpornosti, uz uvođenje rješenja temeljenih na prirodi (NbS), kao što su kišni vrtovi, zeleni krovovi i fasade te sustavi za održivo upravljanje vodama. Aktivnosti će biti usmjerene na povećanje otpornosti na ekstremne vremenske uvjete i smanjenje rizika od poplava.

4. Povećanje kvalitete života i društvene inkluzivnosti

Grad će ulagati u uređenje javnih prostora kako bi postali mjesta susreta, rekreacije i kulturnog izražavanja, posebno kroz inkluzivna rješenja prilagođena svim skupinama građana. Fokus će biti na stvaranju zdravog i ugodnog okruženja koje potiče socijalnu koheziju.

5. Promicanje ekološke svijesti i sudjelovanja građana

Grad će aktivno uključivati građane, organizacije civilnog društva i privatni sektor u procese planiranja i implementacije projekata, uz provođenje edukacija o održivosti i benefitima zelene infrastrukture.

Srednjoročna vizija kao vodič za odabir ciljeva i djelovanja

Ova vizija pruža okvir za definiranje strateških i posebnih ciljeva Strategije, kao i za razvoj projekata i aktivnosti koji će doprinijeti ostvarenju održivog, otpornog i zelenog Zaprešića. U razdoblju provedbe Strategije, naglasak će biti na:

- Jačanju integracije zelene infrastrukture u urbani razvoj.
- Provedbi projekata kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.
- Osiguravanju ekološke, energetske i društvene održivosti u svim aspektima urbanog života.

Vizija razvoja usmjerava Grad Zaprešić prema statusu regionalnog lidera u primjeni održivih urbanih praksi, postavljajući temelje za dugoročnu održivost i bolju kvalitetu života svih građana.

4.

RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Razvojne potrebe i potencijali Grada Zaprešića temelje se na sveobuhvatnom sagledavanju gospodarskih, socijalnih i okolišnih aspekata, uzimajući u obzir njihovu međupovezanost i sinergijski učinak. Cilj je prepoznati ključne izazove i mogućnosti koje će doprinijeti održivom razvoju grada, povećanju kvalitete života građana i očuvanju prirodnih resursa.

4.1. Gospodarski aspekti

Razvojne potrebe:

- Unaprjeđenje infrastrukturne povezanosti kako bi se potaknulo gospodarski rast i privukle investicije.
- Stvaranje uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj zelenog gospodarstva i industrija temeljenih na održivosti.
- Povećanje energetske učinkovitosti u gospodarstvu, posebno u sektoru građevine, proizvodnje i usluga.
- Poticanje lokalne proizvodnje i smanjenje ovisnosti o uvozu.

Potencijali:

- Korištenje napuštenih i neiskorištenih prostora za razvoj poslovnih zona temeljenih na kružnom gospodarstvu.
- Razvoj industrija povezanih s proizvodnjom recikliranih materijala i održivim građevinskim praksama.
- Unaprjeđenje turističke ponude kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine te zelenu infrastrukturu.

4.2. Socijalni aspekti

Razvojne potrebe:

- Poboljšanje kvalitete života kroz dostupnost i uređenje javnih prostora, parkova i sadržaja za rekreaciju.
- Povećanje socijalne uključenosti svih skupina građana, osobito ranjivih i marginaliziranih skupina.

- Osiguravanje dostupnosti obrazovanja i edukacija o održivom razvoju za sve dobne skupine.
- Promicanje aktivnog sudjelovanja građana u procesima planiranja i donošenja odluka.

Potencijali:

- Kreiranje inkluzivnih urbanih prostora koji potiču društvenu interakciju i zajedništvo.
- Razvoj obrazovnih programa vezanih za zelenu infrastrukturu i održivi razvoj.
- Iskorištavanje kulturnog potencijala grada za jačanje lokalnog identiteta i privlačenje posjetitelja.

4.3. Okolišni aspekti

Razvojne potrebe:

- Smanjenje emisije stakleničkih plinova i potrošnje energije kroz primjenu energetski učinkovitih tehnologija.
- Prilagodba na klimatske promjene i povećanje otpornosti na rizike poput poplava i toplinskih otoka.
- Očuvanje biološke raznolikosti i sprječavanje fragmentacije ekosustava.
- Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom s fokusom na recikliranje i ponovnu uporabu materijala.

Potencijali:

- Korištenje prirodnih resursa, poput vodotoka i zelenih površina, za razvoj zelene infrastrukture i održivih rješenja.
- Uvođenje sustava za prikupljanje i korištenje oborinskih voda te kišnih vrtova kao mjera za upravljanje vodnim resursima.
- Potencijal za smanjenje ekološkog otiska grada kroz razvoj održivih prometnih rješenja poput biciklističkih staza i pješačkih zona.

4.4. Međupovezanosti

- **Sinergija između gospodarskih i okolišnih ciljeva:** Poticanjem ulaganja u zelene tehnologije i kružno gospodarstvo stvara se temelj za ekonomski rast uz istodobno smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.
- **Spoj socijalnih i gospodarskih potreba:** Povećanjem radnih mjesta i kvalitete urbanih prostora osigurava se veći standard života za građane.

- **Integracija okolišnih i socijalnih aspekata:** Razvoj zelene infrastrukture doprinosi boljoj kvaliteti zraka i zdravlju građana, uz istovremeno stvaranje prostora za socijalnu interakciju.
- **Doprinos klimatskim ciljevima:** Energetski učinkoviti sustavi i zelena infrastruktura smanjuju emisije i povećavaju otpornost grada na klimatske promjene, što ima izravne i neizravne koristi za gospodarstvo i društvo.

Tablica 1: Razrada razvojnih potreba i potencijala

RB	Aspekti	Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
1	Gospodarski	Unaprjeđenje infrastrukturne povezanosti kako bi se potaknulo gospodarski rast i privukle investicije. Stvaranje uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj zelenog gospodarstva i industrija temeljenih na održivosti. Povećanje energetske učinkovitosti u gospodarstvu, posebno u sektoru građevine, proizvodnje i usluga. Poticanje lokalne proizvodnje i smanjenje ovisnosti o uvozu.	Korištenje napuštenih i neiskorištenih prostora za razvoj poslovnih zona temeljenih na kružnom gospodarstvu. Razvoj industrija povezanih s proizvodnjom recikliranih materijala i održivim građevinskim praksama. Unaprjeđenje turističke ponude kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine te zelenu infrastrukturu.
2	Socijalni	Poboljšanje kvalitete života kroz dostupnost i uređenje javnih prostora, parkova i sadržaja za rekreaciju. Povećanje socijalne uključenosti svih skupina građana, osobito ranjivih i marginaliziranih skupina. Osiguravanje dostupnosti obrazovanja i edukacija o održivom razvoju za sve dobne skupine. Promicanje aktivnog sudjelovanja građana u procesima planiranja i donošenja odluka.	Kreiranje inkluzivnih urbanih prostora koji potiču društvenu interakciju i zajedništvo. Razvoj obrazovnih programa vezanih za zelenu infrastrukturu i održivi razvoj. Iskorištavanje kulturnog potencijala grada za jačanje lokalnog identiteta i privlačenje posjetitelja.

3	Okolišni	Smanjenje emisije stakleničkih plinova i potrošnje energije kroz primjenu energetske učinkovite tehnologije. Prilagodba na klimatske promjene i povećanje otpornosti na rizike poput poplava i toplinskih otoka. Očuvanje biološke raznolikosti i sprječavanje fragmentacije ekosustava. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom s fokusom na recikliranje i ponovnu uporabu materijala.	Korištenje prirodnih resursa, poput vodotoka i zelenih površina, za razvoj zelene infrastrukture i održivih rješenja. Uvođenje sustava za prikupljanje i korištenje oborinskih voda te kišnih vrtova kao mjera za upravljanje vodnim resursima. Potencijal za smanjenje ekološkog otiska grada kroz razvoj održivih prometnih rješenja poput biciklističkih staza i pješačkih zona.
4	Međupovezano st	Sinergija između gospodarskih i okolišnih ciljeva: Poticanjem ulaganja u zelene tehnologije i kružno gospodarstvo stvara se temelj za ekonomski rast uz istodobno smanjenje negativnih utjecaja na okoliš. Spoj socijalnih i gospodarskih potreba: Povećanjem radnih mjesta i kvalitete urbanih prostora osigurava se veći standard života za građane. Integracija okolišnih i socijalnih aspekata: Razvoj zelene infrastrukture doprinosi boljoj kvaliteti zraka i zdravlju građana, uz istovremeno stvaranje prostora za socijalnu interakciju. Doprinos klimatskim ciljevima: Energetski učinkoviti sustavi i zelena infrastruktura smanjuju emisije i povećavaju otpornost grada na klimatske promjene, što ima izravne i neizravne koristi za gospodarstvo i društvo.	Grad Zaprešić raspolaže značajnim razvojnim potencijalima u svim sektorima. Uspjeh će ovisiti o integriranom pristupu koji povezuje gospodarske, socijalne i okolišne prioritete te inovativne urbane obnove.

Grad Zaprešić raspolaže značajnim razvojnim potencijalima u svim sektorima. Njegov uspjeh u rješavanju razvojnih potreba ovisit će o integriranom pristupu koji povezuje gospodarske, socijalne i okolišne prioritete. Ulaganjem u održiva rješenja, grad ima priliku postati primjer inovativne urbane obnove u regiji.

5.

OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

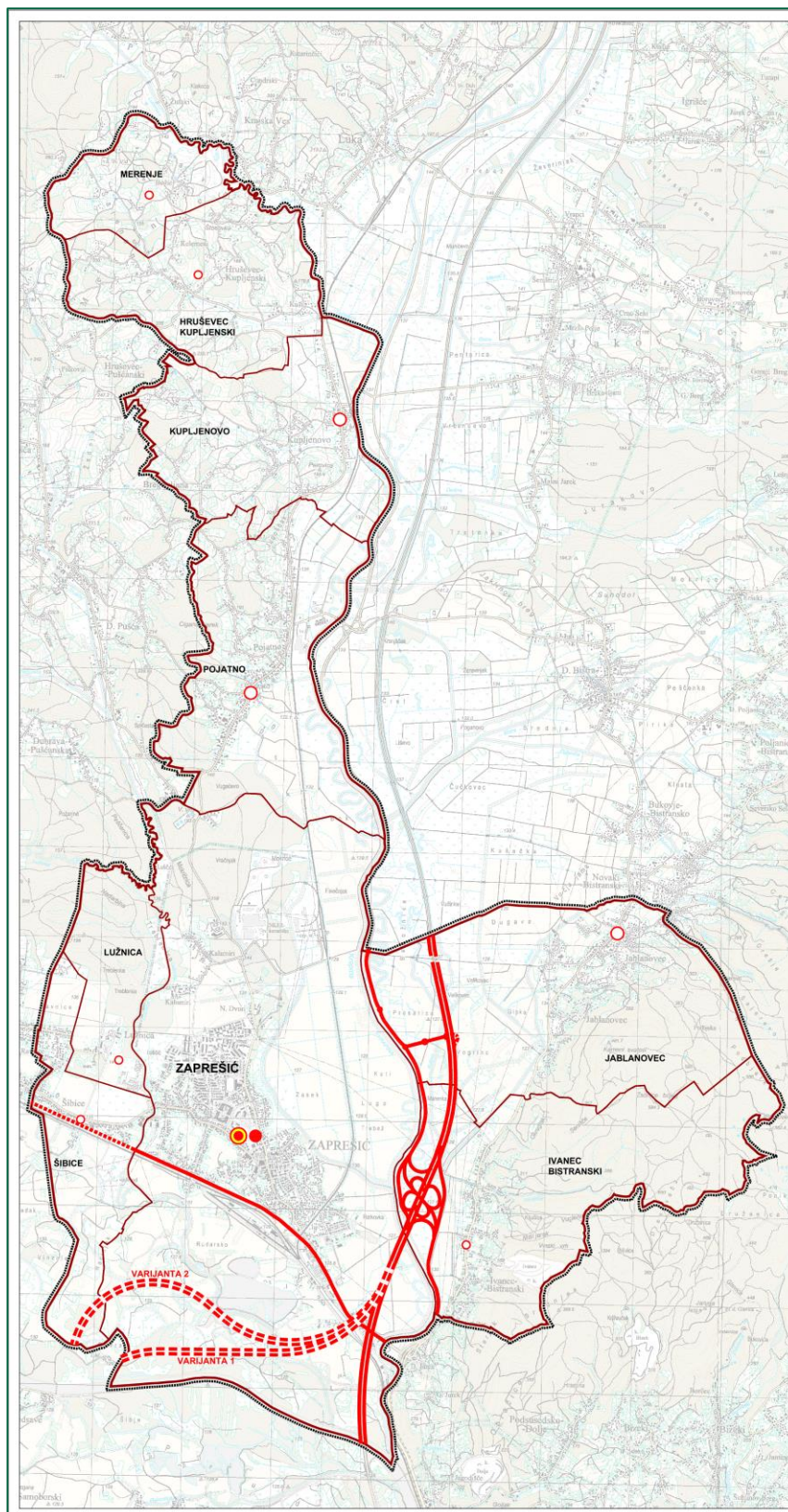
Grad Zaprešić smješten je u zapadnom dijelu Zagrebačke županije i obuhvaća administrativni prostor s urbanim i prigradskim naseljima. Područje grada proteže se uz sjevernu obalu rijeke Save, čineći ga dijelom prirodnog i ekološkog sustava ove regije. Grad graniči s Gradom Zagrebom, što ga čini važnim prometnim i gospodarskim središtem u široj okolini glavnog grada Hrvatske. Administrativno, Zaprešić se sastoji od urbanog središta i okolnih naselja koja su usmjerena prema razvoju stambeno-poslovnih i ruralnih zona.

5.1. Geografski položaj i političko-teritorijalni ustroj

Grad Zaprešić smješten je u zapadnom dijelu Zagrebačke županije, neposredno uz granicu Grada Zagreba. Grad Zaprešić prostire se na površini od 53,81 km². Šire područje zaprešićkog kraja, koje obuhvaća grad Zaprešić i sedam okolnih općina (Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica i Pušća), zauzima ukupno 251,8 km². Uz centralno naselje Zaprešić, administrativno područje grada obuhvaća osam gradskih naselja: Hruševac Kupljenski, Ivanec Bistranski, Jablanovec, Kupljenovo, Lužnica, Merenje, Pojatno i Šibice.

Grad Zaprešić povezan je prometnom i infrastrukturnom mrežom s glavnim gradom Zagrebom, čime postaje važan dio šire regije s velikim gospodarskim i demografskim potencijalom. Rijeka Sava čini južnu prirodnu granicu grada, dok na sjeveru dominiraju brežuljkasti predjeli obogaćeni šumama i poljoprivrednim zemljištem.

Slika 5: Karta administrativnih dijelova grada Zaprešića

Izvor: Prostorni plan uređenja grada Zaprešića, obrada: Autori

5.2. Stanovništvo

Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, Grad Zaprešić ima 24.133 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 468,7 stanovnika po km², što ga čini gusto naseljenim gradom s izraženim urbanim karakteristikama.

Demografska struktura:

- **Dobna struktura:**
 - Mlađa populacija (0-19 godina): 21%
 - Radno aktivna populacija (20-64 godina): 58%
 - Starija populacija (65+ godina): 21%
- **Kućanstva:** Prosječan broj članova kućanstva iznosi 3,1.
- **Migracijski trendovi:** Blizina Zagreba čini grad atraktivnim za mlade obitelji i radno aktivno stanovništvo, dok prigradska naselja bilježe porast broja stanovnika uslijed suburbanizacije.

Tablica 2: Ukupan broj stanovnika tijekom popisa 2001., 2011. i 2021. godine

Godina	Broj stanovnika
2001.	23.125
2011.	25.223
2021.	24.133

Tablica 3: Dobna struktura Grada Zaprešića prema popisu 2001., 2011. i 2021.

Dobna skupina	2001. (Broj stanovnika)	2001. (Udio %)	2011. (Broj stanovnika)	2011. (Udio %)	2021. (Broj stanovnika)	2021. (Udio %)
0-14 godina	3.998	17,29	4.060	16,10	3.632	15,05
15-64 godina	16.174	69,94	17.804	70,59	15.301	63,40
65 i više	2.953	12,77	3.359	13,31	5.200	21,55

Tablica 4: Prosječna starost stanovnika Grada Zaprešića (Popis stanovništva 2001., 2011. i 2021.)

Godina	Prosječna starost (godine)
2001.	36,9
2011.	39,9
2021.	43,4

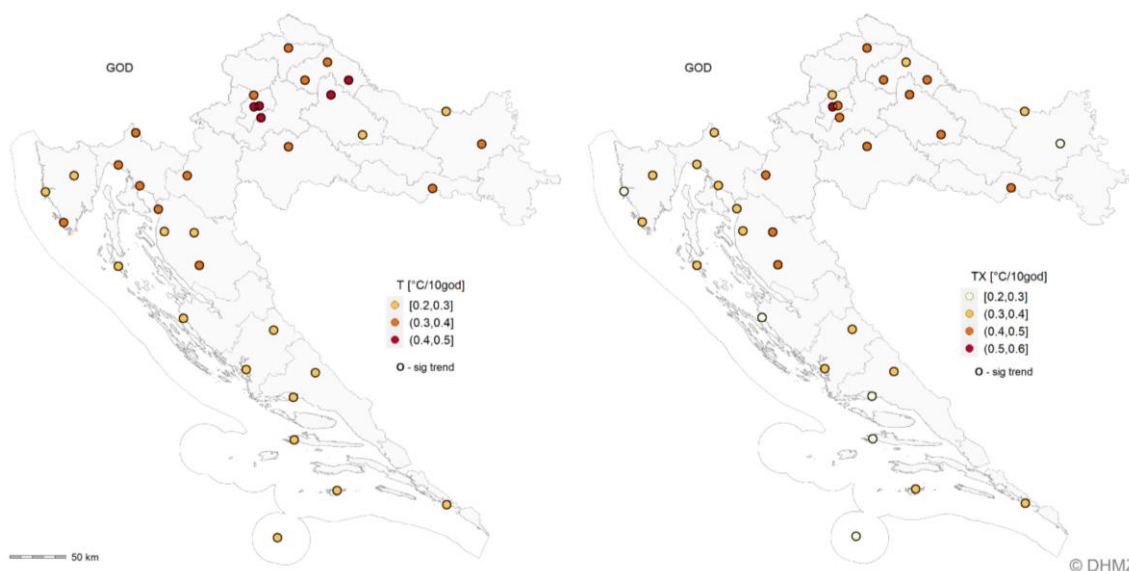
5.3. Klimatska obilježja

Grad Zaprešić ima umjereno kontinentalnu klimu, obilježenu jasnim godišnjim dobima i povremenim ekstremnim vremenskim uvjetima.

- **Srednja godišnja temperatura:** 11,3 °C.
 - Ljeti prosječne temperature dosežu 25 °C (srpanj), dok zimi padaju na -1 °C (siječanj).
- **Ukupna godišnja količina oborina:** 950 mm, ravnomjerno raspoređena tijekom cijele godine, uz povremene intenzivne kišne epizode u proljeće i jesen.
- **Ekstremni uvjeti:** Toplinski valovi su učestaliji tijekom ljeta, dok su proljeće i jesen karakterizirani kratkotrajnim poplavama na nizinama uz Savu.
- **Sunčani dani:** Grad ima približno 2.000 sunčanih sati godišnje, s najviše u srpnju i kolovozu.

Ova klimatska obilježja ključna su za planiranje održivih rješenja poput zelene infrastrukture koja može smanjiti utjecaj ekstremnih vremenskih prilika.

Slika 6: Dekadni trendovi srednje (T, lijevo) i srednje maksimalne (Tx, desno) godišnje temperature zraka (u °C / 10 god) u Hrvatskoj prema razdoblju mjerenja 1961. – 2020. Statistički značajan trend na pojedinoj meteorološkoj postaji označen je podebljanim krugom

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod, 8. nacionalno izvješće RH prema okvirnoj konferenciji UN-a o promjeni klime (UNFCCC)

5.4. Glavne fizičke i teritorijalne značajke

- **Reljef:** Grad se nalazi na prijelazu između nizinskog i brežuljkastog područja. Nadmorska visina varira od 100 do 200 metara, s nižim dijelovima uz Savu i višim u okolnim naseljima poput Ivanca Bistranskog.
- **Vodotoci:** Rijeka Krapina dominira krajobrazom južnog dijela grada, dok su manji potoci poput Lužnice važni za lokalnu hidrološku mrežu.
- **Zelene površine:** Grad ima značajnu količinu šumovitih područja i poljoprivrednih površina, koje čine 30% ukupne površine. Gradski parkovi i rekreacijske zone čine ključne elemente zelene infrastrukture.

5.5. Kvaliteta zraka i okolišni pokazatelji

- **Kvaliteta zraka:** Povremeno povećane koncentracije čestica PM10 zimi povezane su s grijanjem na fosilna goriva i prometom. Unatoč tome, Zaprešić ima bolju kvalitetu zraka od većine urbanih područja zahvaljujući šumskim zonama.
- **Otpad:** Stopa recikliranja otpada je 35%, što je iznad nacionalnog prosjeka, ali ispod ciljeva EU-a za 2030. godinu (55%).
- **Vodni resursi:** Vodeni resursi su relativno očuvani, ali postoji potreba za boljim sustavima upravljanja oborinskim vodama kako bi se smanjio rizik od poplava.

5.6. Socijalno-gospodarski aspekti

- **Gospodarske aktivnosti:** Grad Zaprešić ima razvijen sektor usluga, malog poduzetništva i proizvodnje. Blizina Zagreba čini ga atraktivnim za investicije u sektorima poput tehnologije i logistike.
- **Društvene usluge:** Grad nudi kvalitetne obrazovne, zdravstvene i rekreacijske usluge, koje pokrivaju potrebe svih dobni skupina.

Grad Zaprešić ima izrazito povoljna prirodna, gospodarska i društvena obilježja za provedbu Strategije zelene urbane obnove. Kombinacija urbanih i prirodnih elemenata pruža jedinstvenu priliku za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom, čime se dodatno jača kvaliteta života i otpornost na klimatske promjene. Strategija će osigurati održiv rast grada, uz očuvanje okolišnih i kulturnih resursa.

6.

ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

6.1. Analiza strateških dokumenata

- Plan razvoja Zagrebačke županije za period 2021.-2027.
- Provedbeni program Grada Zaprešića za razdoblje 2021.-2025.
- Plan razvoja grada Zaprešića 2023.-2030.
- Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Zaprešića
- Strategija pametnog Grada Zaprešića 2021.-2026.

PLAN RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA PERIOD 2021.-2027.

Plan razvoja Zagrebačke županije 2021.-2027. predstavlja srednjoročni strateški dokument od ključnog značaja za upravljanje razvojem na razini županije, s obvezom usklađivanja s nacionalnim i lokalnim planovima, uključujući prostorne planove. Ovaj plan temelji se na viziji razvoja Hrvatske do 2030., definiranoj u Nacionalnoj razvojnoj strategiji (NRS), koja postavlja temelje konkurentnog, inovativnog i održivog razvoja uz očuvanje resursa i ravnopravne prilike za sve. Zagrebačka županija ovu je viziju prilagodila svojim specifičnim razvojnim potencijalima te je definirala cilj da postane vodeća inovativna gospodarska županija s naglaskom na društvo znanja, očuvanje kulturne i prirodne baštine te skladan razvoj u suradnji s Gradom Zagrebom.

Strateški okvir Plana uključuje četiri posebna cilja:

1. **Povećanje konkurentnosti i društvene odgovornosti gospodarstva.**
2. **Zelena županija**, koja se temelji na inovativnoj i ekološkoj proizvodnji hrane te razvoju pametnih sela.
3. **Unaprjeđenje infrastrukture i kvalitete života** uz održivo korištenje prirodnih resursa i kulturnih dobara.
4. **Razvoj ljudskih resursa i unaprjeđenje upravljanja razvojem.**

Mjere unutar ovih ciljeva usklađene su s načelima održivog razvoja i doprinose zelenoj urbanoj obnovi kroz specifične aktivnosti, kao što su revitalizacija prostora, energetska učinkovitost i prilagodba klimatskim promjenama.

Mjere i aktivnosti koje podržavaju zelenu infrastrukturu i kružno gospodarstvo uključuju:

- **Razvoj poduzetničke i tehnološke infrastrukture** koja uključuje uspostavljanje zelenih poduzetničkih zona i primjenu rješenja temeljenih na prirodi (NbS).
- **Razvoj kontinentalnog turizma** s naglaskom na selektivne oblike turizma (ruralni, rekreativni, cikloturizam) uz optimizaciju prirodnih resursa.
- **Promicanje ekološke poljoprivrede** i održivih praksi, uključujući korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi i šumarstvu.
- **Korištenje obnovljivih izvora energije** i poboljšanje energetske učinkovitosti u javnim i privatnim objektima te infrastrukturi, što doprinosi smanjenju emisija CO₂ i ostvarivanju ciljeva energetske tranzicije.
- **Prilagodba na klimatske promjene** kroz zelenu infrastrukturu za smanjenje efekta toplinskih otoka, upravljanje oborinskim vodama i uvođenje zelenih krovova i fasada.
- **Razvoj prometne infrastrukture i sustava gospodarenja otpadom**, uključujući reciklažna dvorišta i sustave za ponovno korištenje građevinskog materijala.

Doprinos Strategiji zelene urbane obnove: Mjere i aktivnosti unutar Plana razvoja Zagrebačke županije direktno podržavaju projekte Strategije zelene urbane obnove kroz:

- Povezivanje revitalizacije prostora s razvojem zelene infrastrukture.
- Implementaciju NbS rješenja (zeleni krovovi, infiltracijski jarci, bioretencije).
- Poticanje kružnog gospodarstva u gradnji i obnovi prostora.

Plan razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027. predstavlja usklađen i integriran pristup održivom razvoju, s naglaskom na zelene i inovativne prakse. Njegova implementacija osigurava jačanje gospodarstva, očuvanje okoliša i unaprjeđenje kvalitete života, čime postaje ključni alat za ostvarivanje ciljeva Strategije zelene urbane obnove u grada Zaprešića.

U nastavku je tablični prikaz mjera i aktivnosti iz Plana razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027. te njihove povezanosti s projektima/aktivnostima iz Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića

Tablica 5: Analitički prikaz mjera i aktivnosti iz Plana razvoja Zagrebačke županije te njihove povezanosti s projektima/aktivnostima iz Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića

Mjera	Aktivnosti	Povezanost sa Strategijom
Mjera 1.1: Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja	- Unaprjeđenje poduzetničke i tehnološke infrastrukture za razvoj poduzetništva.	Primjena zelenih rješenja u poduzetničkim zonama, poput propusnih podloga, zelenih sjenila i prilagodljivog uređenja krajolika, s ciljem usklađenosti s okolišnim standardima i očuvanja prirodnih vrijednosti. Poseban naglasak stavit će se na područja u blizini zaštićenih lokaliteta, uključujući Park prirode Medvednica, koji obuhvaća dijelove Zaprešića u naseljima Jablanovec i Ivanec Bistranski.
Mjera 1.2: Razvoj kontinentalnog turizma	- Razvoj turističke infrastrukture i ponude. - Promocija turizma.	Razvoj ekološki prihvatljivih turističkih sadržaja i zelene infrastrukture u prirodnim i urbanim turističkim zonama, uključujući nove staze, parkove i kampanje za održivi turizam.
Mjera 2.1: Razvoj ekološke proizvodnje hrane	- Potpora proizvodnji, preradi i skladištenju. - Korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi.	Poticanje urbanog vrtlarstva, poput zajedničkih vrtova i voćnjaka, te korištenje obnovljivih izvora energije za navodnjavanje i preradu poljoprivrednih proizvoda u urbanim područjima.
Mjera 3.1: Korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost	- Povećanje energetske učinkovitosti u javnim i privatnim sektorima. - Prijelaz na obnovljive izvore energije.	Poticanje energetske učinkovitosti u urbanim projektima, poput solarne rasvjete, obnove javnih zgrada i ugradnje zelenih krovova, što podržava ciljeve energetske tranzicije i održivosti.

Mjera 3.2: Prilagodba na klimatske promjene	- Primjena elemenata prilagodbe klimatskim promjenama u urbanom dizajnu.	Povećanje zelenih površina radi smanjenja toplinskih otoka, održivo upravljanje oborinskim vodama te primjena rješenja temeljenih na prirodi (zeleni krovovi, infiltracijski jarci).
Mjera 3.5: Zaštita okoliša i održivo korištenje prirodnih vrijednosti	- Unapređenje kvalitete okoliša u urbanim područjima.	Uspostava urbanih koridora za bioraznolikost, povećanje zelene infrastrukture i revitalizacija degradiranih područja u urbanim zonama, čime se doprinosi očuvanju prirodnih vrijednosti.
Mjera 3.6: Zaštita i održivo korištenje kulturnih dobara	- Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine.	Prenamjena zaštićenih zgrada u zelene društvene prostore uz primjenu energetske učinkovitih rješenja koja očuvaju kulturnu baštinu.
Mjera 4.2: Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga	- Unapređenje infrastrukture u zdravstvu i socijalnoj skrbi.	Razvoj pristupačnih zelenih prostora za terapijske aktivnosti te prilagodba javnih prostora osobama smanjene pokretljivosti, čime se povećava inkluzivnost.
Mjera 4.3: Unapređenje odgojno-obrazovnih usluga	- Izgradnja i modernizacija objekata za obrazovanje i sport.	Primjena rješenja temeljenih na prirodi u obrazovnim ustanovama (npr. zeleni krovovi, vanjske učionice) te održiva izgradnja sportske infrastrukture.
Mjera 4.4: Razvoj ljudskih resursa i kvalificirane radne snage	- Usklađivanje obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada. - Promicanje zapošljavanja.	Edukacija o urbanom održivom razvoju, zelenim građevinskim tehnikama i rješenjima temeljenim na prirodi za stvaranje stručne radne snage koja može provoditi projekte zelene urbane obnove.

PROVEDBENI PROGRAM GRADA ZAPREŠIĆA ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.

Provedbeni program Grada Zaprešića za razdoblje 2021.-2025. je kratkoročni strateški dokument koji definira mjere, aktivnosti i projekte usmjerene na unapređenje kvalitete života u gradu. Program obuhvaća sektore poput obrazovanja, infrastrukture, socijalne skrbi, kulture i zaštite okoliša, a temelji se na strateškom okviru koji je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine i planovima Zagrebačke županije.

Ključni prioriteti uključuju unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture, održavanje prirodnih i kulturnih resursa, razvoj obrazovnih i socijalnih usluga te poticanje održivog gospodarskog razvoja. Program je fokusiran na održivost i očuvanje okoliša, posebno u kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti i razvoja zelene infrastrukture.

Tablični prikaz povezanosti mjera i aktivnosti iz Provedbenog programa Grada Zaprešića sa Strategijom zelene urbane obnove.

Tablica 6: Analitički prikaz mjera i aktivnosti iz Provedbenog programa Grada Zaprešića sa Strategijom zelene urbane obnove

Mjera	Aktivnosti	Povezanost s projektima Strategije zelene urbane obnove
Mjera 1: Uređenje naselja i stanovanje	Energetska obnova javnih objekata	Obnova javnih zgrada prema načelima kružnog gospodarstva, uključujući korištenje recikliranih materijala i energetske učinkovitih sustava.
	Izgradnja i opremanje sportskih objekata	Dodavanje zelenih površina i poboljšanje energetske učinkovitosti sportskih objekata.
Mjera 2: Prostorno i urbanističko planiranje	Izrada i donošenje akata prostornog uređenja	Integracija zelene infrastrukture u prostorne planove i revitalizacija napuštenih površina za javne namjene.

Mjera 3: Komunalno gospodarstvo	Održavanje javnih i zelenih površina	Stvaranje urbanih vrtova i proširenje zelenih zona za poboljšanje biološke raznolikosti i kvalitete zraka.
	Rekonstrukcija javne rasvjete	Korištenje energetski učinkovitih sustava za rasvjetu, poput LED tehnologije.
	Ulaganja u vodoopskrbu i odvodnju	Implementacija sustava za reciklažu vode i prikupljanje kišnice za javne zelene površine.
Mjera 6: Socijalna skrb	Pomoć obiteljima i kućanstvima	Poticanje socijalne inkluzije kroz projekte zajedničkih urbanih vrtova i rekreativnih zona za obitelji i starije osobe.
Mjera 8: Kultura, tjelesna kultura i sport	Kapitalna ulaganja u građevine i opremu objekata kulture i njihovo održavanje	Energetska obnova kulturnih objekata uz očuvanje povijesne baštine, uključujući zelene krovove i fasade za povećanje održivosti.
	Potporna manifestacijama i programima u kulturi	Organizacija edukativnih i kulturnih događanja o održivosti i ekologiji unutar obnovljenih kulturnih prostora.
Mjera 10: Zaštita okoliša	Sanacija divljih odlagališta	Prenamjena napuštenih prostora u zelene površine ili zajedničke vrtove, u skladu s načelima zelene urbane obnove.
	Unapređenje sustava gospodarenja otpadom	Uvođenje centara za ponovnu uporabu i promicanje recikliranja građevinskog otpada tijekom revitalizacije prostora i zgrada.
Mjera 12: Unapređenje prometne infrastrukture	Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza	Povezivanje urbanih i periurbanih dijelova grada mrežom održive mobilnosti, uključujući biciklističke staze kroz zelene koridore.

Tablica omogućuje pregled ključnih mjera i aktivnosti iz Provedbenog programa te njihove veze s održivim razvojem i zelenom urbanom obnovom, naglašavajući sinergiju između lokalnih planova i nacionalnih ciljeva održivosti.

PLAN RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA 2023.-2030.

Plan razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. predstavlja strateški okvir za dugoročni društveni, gospodarski i okolišni razvoj grada. Dokument je izrađen u skladu s načelima održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama te s ciljevima nacionalne i županijske razine planiranja, poput Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. i Plana razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027.

Vizija

Vizija Plana je da Grad Zaprešić postane:

- **Inovativan i konkurentan grad**, prepoznatljiv po svom održivom gospodarskom razvoju.
- **Zelena i otporna urbana sredina**, s očuvanom kulturnom i prirodnom baštinom.
- **Mjesto visoke kvalitete života**, s jednakim mogućnostima za sve građane.

Strateški ciljevi

Plan definira pet glavnih strateških ciljeva:

1. **Razvoj održivog gospodarstva:**
 - Podrška poduzetnicima kroz zelene i inovativne projekte.
 - Promocija turističkog i kulturnog razvoja temeljenog na prirodnim i povijesnim resursima.
2. **Povećanje kvalitete infrastrukture i okoliša:**
 - Razvoj prometne i komunalne infrastrukture u skladu s načelima energetske učinkovitosti.
 - Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i odvodnje.
3. **Prilagodba klimatskim promjenama:**
 - Smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz energetske obnovu zgrada.
 - Jačanje otpornosti urbanih područja na klimatske i prirodne rizike.
4. **Razvoj ljudskih resursa i zajednice:**
 - Jačanje obrazovnih, kulturnih i sportskih kapaciteta.
 - Poticanje cjeloživotnog obrazovanja o održivosti i kružnom gospodarstvu.
5. **Očuvanje prirodnih i kulturnih resursa:**
 - Obnova i održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine.
 - Stvaranje novih zelenih površina i integracija zelenih rješenja u urbanizam.

Prioritetne mjere

Plan sadrži niz prioritetnih mjera usmjerenih na postizanje ciljeva, uključujući:

- **Zeleni razvoj:** Stvaranje mreže zelenih koridora, biciklističkih staza i parkova, kao i revitalizacija napuštenih prostora kroz zelenu infrastrukturu.
- **Energetska tranzicija:** Obnova javnih zgrada prema principima energetske učinkovitosti, ugradnja solarnih panela i razvoj sustava za reciklažu kišnice.
- **Podrška zajednici:** Razvoj sportskih, obrazovnih i kulturnih objekata koji uključuju zelene elemente, poput zelenih krovova i fasada.
- **Turistička valorizacija:** Očuvanje povijesnih lokacija i njihova prenamjena za turističke i kulturne sadržaje.

Okolišni i društveni fokus

- **Zaštita prirode i okoliša:** Fokus na obnovu bioraznolikosti, uključivanje rješenja temeljenih na prirodi (NbS) u urbanističke projekte i jačanje zelene infrastrukture.
- **Društvena inkluzija:** Pristupačnost prostora za sve građane, uključujući osobe s invaliditetom, te edukacija o održivim praksama.

Mehanizmi provedbe

Plan predviđa:

- **Financijske alate:** Korištenje nacionalnih i EU fondova za financiranje projekata.
- **Praćenje učinaka:** Postavljanje ključnih indikatora uspješnosti za mjerenje napretka.
- **Suradnju dionika:** Uključivanje lokalne zajednice, poduzetnika i stručnjaka u planiranje i provedbu projekata.

Tablica 7: Mjere i aktivnosti iz Plana razvoja Grada Zaprešića 2023.-2030. i povezanost s Strategijom zelene urbane obnove

Mjera iz Plana razvoja	Aktivnosti iz Plana razvoja	Povezanost s Strategijom zelene urbane obnove
Razvoj održivog gospodarstva	Poticaji za zelene industrije i poduzetništvo, razvoj turističkih i kulturnih proizvoda	Razvoj zelenih poslovnih zona uz primjenu rješenja temeljenih na prirodi (NbS) te održivih građevinskih materijala.
Unaprjeđenje infrastrukture	Modernizacija prometne infrastrukture, razvoj biciklističkih staza, ulaganje u sustave odvodnje i vodoopskrbe	Kreiranje mreže biciklističkih staza kroz zelene koridore i integracija zelene infrastrukture u komunalne projekte, poput održive odvodnje oborinskih voda.
Prilagodba klimatskim promjenama	Implementacija mjera za energetske učinkovitije zgrade, smanjenje emisija CO ₂	Energetska obnova javnih zgrada i uključivanje zelenih krovova i fasada u urbanističke projekte.
Zaštita prirode i okoliša	Uspostava parkova prirode, zaštita bioraznolikosti, obnova šuma	Pretvaranje napuštenih prostora u zelene površine za rekreaciju i urbane vrtove, čime se povećava bioraznolikost i kvaliteta života.
Razvoj ljudskih resursa i zajednice	Edukacija o održivom razvoju, podizanje svijesti o kružnom gospodarstvu	Organizacija edukativnih centara i radionica za građane o energetske učinkovitosti, obnovljivim izvorima energije i održivom urbanizmu.
Povećanje kvalitete života	Unaprjeđenje socijalnih usluga, razvoj sportske i kulturne infrastrukture	Razvoj urbanih prostora s višestrukim funkcijama, poput sportskih objekata u zelenim zonama, što povećava dostupnost sadržaja i doprinosi javnom zdravlju.

Plan razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. postavlja jasne temelje za održiv i otporan razvoj grada. Fokusirajući se na zelene projekte, prilagodbu klimatskim promjenama i društvenu inkluziju, Zaprešić cilja na unaprjeđenje kvalitete života svojih građana, dok istovremeno čuva okoliš i kulturnu baštinu za buduće generacije.

AKCIJSKI PLAN ENERGETSKI I KLIMATSKI ODRŽIVOG RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA

Akcijski plan energetske i klimatske održivosti Grada Zaprešića predstavlja strateški dokument kojim se definira smjer održivog razvoja grada u kontekstu energetske tranzicije i prilagodbe klimatskim promjenama. Glavni cilj ovog plana je omogućiti Grad Zaprešić da doprinese globalnim naporima u smanjenju emisija stakleničkih plinova, uz istovremeno povećanje otpornosti na negativne učinke klimatskih promjena i suzbijanje energetske siromaštva.

Glavni ciljevi:

1. **Smanjenje emisija CO₂:** Plan je usmjeren na postizanje smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. godine u odnosu na baznu 2008. godinu, kroz kombinaciju mjera energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i prilagodbe klimatskim promjenama.
2. **Povećanje otpornosti na klimatske promjene:** Kroz analizu klimatskih rizika i ranjivosti pojedinih sektora, plan predlaže mjere koje omogućavaju gradu da se prilagodi ekstremnim vremenskim uvjetima, uključujući poplave, toplinske valove i druge izazove.
3. **Suzbijanje energetske siromaštva:** Energetska tranzicija mora biti pravedna i uključiva. Plan predlaže mjere koje omogućuju svim građanima pristup energetski učinkovitim rješenjima, posebno kućanstvima s nižim prihodima.

Sadržaj plana i ključne komponente

1. Analiza trenutnog stanja i referentni inventar emisija (2008.)

Plan započinje analizom emisija CO₂ u referentnoj 2008. godini. Ukupne emisije Grada Zaprešića tada su iznosile **71.413,63 tCO₂**, a glavni sektori koji doprinose emisijama su:

- **Zgradarstvo:** Najveći izvor emisija (41.655,93 tCO₂), s naglaskom na potrošnju prirodnog plina (68,96% emisija u sektoru).
- **Promet:** Drugi po važnosti sektor (29.252,55 tCO₂), gdje najveći udio čine osobna i komercijalna vozila.
- **Javna rasvjeta:** Manji, ali značajan izvor emisija (505,14 tCO₂), s velikim potencijalom za modernizaciju i uštede.

2. Ključne mjere i aktivnosti

Plan predlaže niz mjera za smanjenje emisija i povećanje energetske učinkovitosti:

- **Energetska obnova zgrada:** Fokus na javne zgrade i kućanstva, uključujući toplinsku izolaciju, zamjenu stolarije, modernizaciju sustava grijanja i hlađenja te ugradnju LED rasvjete.
- **Razvoj obnovljivih izvora energije:** Instalacija solarnih elektrana na ključne javne objekte, poput škola, vrtića i gradske uprave, uz potencijalne uštede energije od 50% do 98%.
- **Modernizacija javne rasvjete:** Zamjena zastarjelih sustava rasvjete modernim LED tehnologijama, što omogućuje uštede energije do 60%.
- **Održivi promet:** Uvođenje hibridnih i električnih vozila u gradski vozni park, poticanje biciklističkog prometa te razvoj infrastrukture javnog prijevoza.
- **Prilagodba klimatskim promjenama:** Uvođenje mjera za smanjenje rizika od poplava, ozelenjavanje urbanih površina te izrada planova za ublažavanje toplinskih valova.

3. Suzbijanje energetske siromaštva

Energetsko siromaštvo identificirano je kao ključni izazov za pravednu tranziciju. Plan predlaže:

- **Subvencije za energetske obnove stambenih zgrada:** Posebno za kućanstva s niskim prihodima.
- **Edukaciju građana:** O energetske učinkovitim navikama i upravljanju potrošnjom energije.
- **Socijalne tarife:** Razvoj tarifa koje omogućuju povoljniji pristup energiji ugroženim kućanstvima.

4. Financijski mehanizmi i suradnja

Plan naglašava važnost korištenja dostupnih financijskih instrumenata za provedbu mjera, uključujući:

- **EU fondove:** Programi poput Obzora 2020, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.
- **Javna-privatna partnerstva:** Suradnja s privatnim sektorom u financiranju i implementaciji energetske projekata.

Postignuti rezultati i očekivani učinci

1. Postignuti rezultati

Grad Zaprešić već je implementirao niz mjera koje su u skladu s ciljevima Akcijskog plana energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Zaprešića:

- **Energetska obnova škola i vrtića:** Ušteda energije do 68% kroz mjere poput izolacije, zamjene kotlova i instalacije LED rasvjete.
- **Solarni sustavi na javnim objektima:** Postavljeni sustavi značajno smanjuju potrošnju energije iz mreže.
- **Modernizacija javne rasvjete:** Provedene mjere rezultirale su smanjenjem troškova održavanja i emisija.

2. Očekivani učinci

Implementacija mjera predviđenih planom omogućit će:

- **Smanjenje emisija CO₂ za 55% do 2030.:** Usporedno s referentnim inventarom iz 2008.
- **Povećanje energetske učinkovitosti:** Ušteda energije u svim sektorima, posebno u zgradarstvu i javnoj rasvjeti.
- **Održivi razvoj grada:** Zaprešić postaje primjer urbane zajednice koja uspješno integrira održivost u razvojnu politiku.

Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Zaprešića je usklađen sa Strategijom zelene urbane obnove Grada Zaprešića i njome se nadograđuje. Oba dokumenta dijele zajedničke ciljeve:

- **Energetska učinkovitost i održiva infrastruktura:** Povećanje kvalitete urbanog prostora kroz modernizaciju objekata i sustava.
- **Razvoj obnovljivih izvora energije:** Promicanje solarnih i drugih obnovljivih tehnologija.
- **Prilagodba klimatskim promjenama:** Jačanje otpornosti grada na ekstremne uvjete uz ozelenjavanje prostora i planiranje.

Implementacijom Akcijskog plana energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Zaprešića, Grad Zaprešić postavlja temelje za održiviju, otporniju i pravedniju zajednicu, čime doprinosi globalnim i lokalnim ciljevima u borbi protiv klimatskih promjena.

Tablica 8: Analitički pregled specifičnih mjera, njihovih aktivnosti i povezanosti sa Strategijom zelene urbane obnove:

Mjera/Aktivnost	Opis	Planirane aktivnosti	Povezanost sa Strategijom
Energetska obnova javnih i stambenih zgrada	Obnova zgrada uz uvođenje energetske učinkovitih tehnologija radi smanjenja potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova.	Izolacija fasada i krovova. Zamjena prozora i vrata energetskom stolarijom. Ugradnja energetske učinkovitih sustava grijanja, hlađenja i rasvjete. Promjena kotlovskih sustava u javnim zgradama.	Poboljšava energetske učinak zgrada, smanjuje emisije i troškove, podržava ciljeve održivosti.
Ugradnja solarnih elektrana	Instalacija solarnih panela na ključne javne objekte poput škola, vrtića i gradske uprave kako bi se povećala proizvodnja energije iz obnovljivih izvora.	Solarni paneli su već ugrađeni na određene gradske objekte, dok se daljnja implementacija planira na OŠ Kupljenovo, PŠ Hruševac Kupljenski, PŠ Jablanovec i druge javne objekte. Predviđena ušteda električne energije: do 98% za gradske objekte s instaliranim solarnim sustavima. Nastavlja se razvoj fotonaponskih sustava za vlastitu proizvodnju i povrat energije u mrežu, čime se povećava energetska neovisnost i održivost javne infrastrukture.	Smanjuje ovisnost o fosilnim gorivima, podržava razvoj obnovljivih izvora energije.

Modernizacija javne rasvjete	Zamjena postojeće javne rasvjete LED tehnologijom radi uštede energije i smanjenja troškova održavanja.	Zamjena svih postojećih svjetiljki modernim LED sustavima. Digitalizacija upravljanja javnom rasvjetom za optimizaciju potrošnje. Smanjenje potrošnje električne energije do 60%.	Učinkovitost resursa i smanjenje emisija u urbanim područjima.
Poticanje javnog prijevoza i biciklizma	Razvoj mreže održivog prijevoza radi smanjenja emisija iz cestovnog prometa i promicanja ekološki prihvatljivih opcija.	Izgradnja biciklističkih staza i parkirališta za bicikle. Modernizacija voznog parka gradskih službi s električnim i hibridnim vozilima. Poboljšanje dostupnosti i učinkovitosti javnog prijevoza. Promocija biciklizma kroz gradske kampanje.	Smanjuje ovisnost o osobnim vozilima, potiče zdrav i održiv način života.
Prilagodba klimatskim promjenama	Planiranje za zaštitu urbane infrastrukture i prirodnih sustava od nepovoljnih klimatskih utjecaja.	Implementacija mjera za zaštitu od poplava (npr. odvodni sustavi). Ozelenjavanje urbanih područja kroz sadnju drveća i uređenje parkova. Stvaranje prilagodljivih zona u urbanim prostorima za ublažavanje toplinskih valova. Procjena rizika i ranjivosti u ključnim sektorima.	Jača otpornost grada na klimatske promjene, stvara zelenije i ugodnije životno okruženje.

Suzbijanje energetskog siromaštva	Osiguravanje pravedne energetske tranzicije kroz pomoć kućanstvima koja su energetski ugrožena.	Programi subvencija za energetske obnove stambenih zgrada s niskim prihodima. Edukacija o energetskoj učinkovitosti i upravljanju potrošnjom energije. Uvođenje socijalnih tarifa za najugroženije korisnike. Razvoj programa zajedničkog energetskog upravljanja na razini zajednica.	Osigurava uključenost i jednak pristup energetskim resursima za sve građane.
--	---	--	--

STRATEGIJA PAMETNOG GRADA ZAPREŠIĆA 2021.-2026.

Strategija pametnog Grada Zaprešića 2021.-2026. definira okvir za digitalnu, ekološku i tehnološku transformaciju grada kako bi se osiguralo učinkovitije upravljanje resursima, povećala kvaliteta života građana i potaknulo održivo gospodarsko okruženje. Pametni grad koristi moderne informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te Internet of Things (IoT) rješenja za stvaranje povezanog, održivog i otpornog urbanog prostora.

Grad Zaprešić ovom strategijom prepoznaje ključna područja pametnog razvoja:

- Pametna uprava – digitalizacija gradske administracije i transparentno upravljanje.
- Pametno društvo – obrazovanje, sudjelovanje građana i digitalna uključenost.
- Pametno gospodarstvo – inovacije, podrška poduzetništvu i tehnološki napredak.
- Pametan okoliš – energetska učinkovitost, kružno gospodarstvo i održivi razvoj.
- Pametna mobilnost – razvoj prometne infrastrukture i digitalnih rješenja za transport.
- Pametna sigurnost – zaštita građana i podataka putem pametnih sigurnosnih sustava.

Strateški ciljevi i inicijative

Grad Zaprešić nastoji postati **digitalno napredna, održiva i inovativna urbana sredina**, gdje se modernim tehnologijama povećava kvaliteta života građana te je time postavljeno nekoliko ključnih ciljeva:

1. **Pametna uprava**
 - Digitalizacija administracije i povećanje transparentnosti.
 - Razvoj e-usluga za građane i digitalno glasovanje.
2. **Pametno društvo**
 - Unaprjeđenje obrazovnog sustava kroz digitalne tehnologije.
 - Povećanje digitalne pismenosti stanovništva.
3. **Pametno gospodarstvo**
 - Razvoj tehnoloških inkubatora i startup ekosustava.
 - Digitalizacija poslovanja poduzetnika i potpora inovacijama.
4. **Pametani okoliš**
 - Uvođenje obnovljivih izvora energije u javnim objektima.
 - Razvoj sustava za pametno gospodarenje otpadom.
5. **Pametna mobilnost**
 - Digitalizacija javnog prijevoza i optimizacija prometnih tokova.
 - Uvođenje sustava za dijeljenje bicikala i električnih vozila.
6. **Pametna sigurnost**
 - Postavljanje pametnih nadzornih sustava i povećanje cyber zaštite.

Strateški fokus na zelenu urbanu obnovu

Jedan od ključnih segmenata Strategije pametnog grada Zaprešića odnosi se na **zelenu urbanu obnovu**, koja obuhvaća:

1. **Energetska učinkovitost i dekarbonizacija javnih zgrada**
 - Grad planira **ugradnju fotonaponskih sustava** na ključne javne objekte kako bi se smanjila ovisnost o klasičnim izvorima energije.
 - Implementacija **nZEB (nearly Zero Energy Building) standarda** u obnovi i izgradnji javnih objekata.
 - Postavljanje **pametnih sustava grijanja, hlađenja i rasvjete** kako bi se optimizirala potrošnja energije.
 - Primjena ekoloških građevinskih materijala prilikom sanacije objekata.
2. **Održivo upravljanje urbanim prostorom**
 - Razvoj **zelenih krovova** na javnim objektima kako bi se poboljšala izolacija i smanjili efekti urbanog toplinskog otoka.
 - Implementacija **zelenih fasada** na ključnim gradskim objektima kako bi se povećala kvaliteta zraka.
 - Povećanje **broja zelenih površina** i drvoreda u gradskoj jezgri kako bi se poboljšala mikroklima i smanjila emisija CO₂.

- Provedba **kružne ekonomije u urbanom planiranju**, s fokusom na recikliranje građevinskog otpada i ponovnu uporabu materijala.
- 3. Pametna infrastruktura i održiva mobilnost**
- Grad planira uvođenje **pametne javne rasvjete**, koja koristi senzore za optimizaciju potrošnje energije.
 - Razvoj **integriranog prometnog sustava**, uključujući digitalno upravljanje semaforima i pametna parkirališta.
 - Poticanje **biciklističkog prometa i pješačkih zona**, uz uvođenje više biciklističkih staza i infrastrukture za punjenje električnih bicikala.
 - Razvoj **sustava dijeljenja električnih vozila** kako bi se smanjila emisija CO₂ u prometu.
- 4. Digitalizacija upravljanja prirodnim resursima**
- Implementacija **sustava za pametno upravljanje otpadom**, uključujući pametne kontejnere i senzore za praćenje popunjenosti.
 - Digitalizacija sustava za **upravljanje vodnim resursima** kroz senzorske tehnologije i optimizaciju potrošnje vode.
 - Razvoj **digitalne platforme za praćenje kvalitete zraka** i implementacija mjera za poboljšanje ekološke svijesti građana.
- 5. Uključivanje građana u zelenu tranziciju**
- Pokretanje **platforme za participativno budžetiranje**, gdje će građani moći glasati za ekološke projekte u gradu.
 - Uvođenje **digitalnih alata za praćenje potrošnje energije u kućanstvima**, kako bi se potaknula svijest o energetskej učinkovitosti.
 - Organizacija **edukacijskih programa i radionica** o održivom razvoju, pametnoj mobilnosti i kružnoj ekonomiji.

Tablica 9: Analitički prikaz mjera iz strategije pametnog grada

Razdoblje	Ključne mjere
Kratkoročne mjere (2021.-2023.)	Postavljanje solarnih panela na gradske objekte, uvođenje pametne rasvjete, razvoj biciklističkih staza.
Srednjoročne mjere (2023.-2025.)	Implementacija pametnih sustava gospodarenja otpadom, izgradnja zelenih krovova, digitalizacija praćenja kvalitete zraka.
Dugoročne mjere (2025.-2026.)	Potpuna digitalizacija gradske infrastrukture, prelazak na obnovljive izvore energije, razvoj sustava dijeljenja električnih vozila.

Strategija pametnog Grada Zaprešića 2021.-2026. snažno podupire zelenu urbanu obnovu kroz energetska učinkovitost, održivo korištenje resursa i digitalizaciju upravljanja okolišem. Grad planira postati model urbane održivosti u Hrvatskoj, koristeći pametna rješenja kako bi smanjio ekološki otisak i poboljšao kvalitetu života svojih građana.

6.2. Analiza prostorno-planskih dokumenata

- Prostorni plan uređenja (PPU)
- Generalni urbanistički plan (GUP)
- Godišnji plan upravljanja imovinom za 2024.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA (PPU)

Prostorni plan uređenja (PPU) Grada Zaprešića je ključni strateški dokument koji definira uvjete za prostorno uređenje, korištenje, zaštitu i razvoj područja grada. Dokument se temelji na načelima održivog razvoja te se usklađuje s nacionalnim i županijskim planovima, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog područja.

Svrha i ciljevi

PPU ima za cilj osigurati ravnotežu između urbanizacije i očuvanja prirodnih i kulturnih resursa, uz istovremeno unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja. Ključni ciljevi su:

1. Osigurati racionalno i održivo korištenje prostora.
2. Stvoriti uvjete za poboljšanje kvalitete života kroz planiranje urbanih i ruralnih područja.
3. Zaštititi prirodne resurse, krajobraz i kulturnu baštinu.
4. Potaknuti gospodarski razvoj kroz jasno definirane zone za poslovanje, industriju i turizam.
5. Osigurati adekvatnu prometnu i komunalnu infrastrukturu.

Glavne komponente PPU-a

1. Obuhvat i administrativne cjeline

Plan pokriva cijelo administrativno područje Grada Zaprešića, koje uključuje devet naselja:

- **Zaprešić** kao regionalno i administrativno središte.
- **Kupljenovo, Pojatno i Jablanovec** kao lokalna razvojna središta.
- **Hruševac Kupljenski, Ivanec Bistranski, Šibice, Lužnica i Merenje** kao manja ruralna naselja.

Cilj je osigurati uravnoteženi razvoj svih naselja, uz očuvanje njihovih specifičnih obilježja.

2. Namjena površina

Prostorni plan definira detaljnu podjelu i namjenu površina:

- **Građevinska područja naselja (GPN):** Područje naselja mješovite namjene, predviđeno za stanovanje s pratećim sadržajima. Posebno su označene površine javne i društvene namjene (D) te javne zelene površine (Z1).

Kulturno dobro kompleks Novi Dvori (D) s pratećim sadržajima ugostiteljsko-turističke (T) i poslovne namjene (K), sa javnom zelenom površinom (Z1) – zdravstvene (D3) - Dom zdravlja Zaprešić – za visoko učilište i znanost (D7) - zona „Kampus“ Veleučilišta Baltazar u Zaprešiću sa studentskim smještajnim kapacitetima (D2).

- **Izdvojena građevinska područja izvan naselja (GPI):** Područja za izdvojene namjene, koja se zbog svoje veličine, strukture i načina korištenja uobičajeno smještaju izvan naselja, jer dozvoljavaju procese koji mogu ometati stanovanje (kapacitet, prometno opterećenje, negativan utjecaj na okoliš, buka i sl.). Ova su područja predviđena za sljedeće planske namjene:
 - proizvodnu namjenu (I), pretežito industrijsku (I1) i pretežito zanatsku (I2);
 - poslovnu namjenu (K), pretežito uslužnu (K1) i pretežito trgovačku (K2);
 - ugostiteljsko-turističku namjenu (T);
 - športsko-rekreacijsku namjenu (R), rekreacija (R9);
 - za sanaciju i prenamjenu površina eksploatacije mineralnih sirovina u Ivancu Bistranskom
 - kamen (E6), osigurano je izdvojeno građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene (R);
 - groblja (+);
 - površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3-šljunak i E6-kamen).

Na području naselja Zaprešić izdvojene su i označene gospodarske zone (I, K, T, R), koje obuhvaćaju površine namijenjene smještaju građevina državnog i županijskog značaja i detaljno su obrađene GUP-om Zaprešića

Površine izvan građevinskog područja:

Ostale površine unutar obuhvata Plana na kojima nije predviđeno građenje naseljskih struktura, posebno vrijedna poljoprivredna i šumska područja, vodne površine i površine infrastrukturnih sustava:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, osobito vrijedno obradivo tlo (P1);
- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, ostala obradiva tla (P3);

- šuma isključivo osnovne namjene, gospodarska šuma (Š1);
- šuma isključivo osnovne namjene, šuma posebne namjene (Š3);
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ);
- vodne površine, vodotoci (V);
- površine infrastrukturnih sustava (IS).

3. Infrastrukturni sustavi

Funkcionalna povezanost naselja kao i osiguranje neophodnog prometno–infrastrukturnog standarda ostvaruje se izgradnjom nove i rekonstrukcijom postojeće prometne i ostale infrastrukture. U tu su svrhu osigurani potrebni prostori i koridori (IS) za gradnju (i uključivo rekonstrukciju) građevina cestovnog, željezničkog i zračnog prometnog, te ostalih infrastrukturnih sustava.

PPU obuhvaća strateško planiranje prometne, energetske, vodovodne i komunikacijske infrastrukture:

4. Zaštita prirodnih resursa i kulturne baštine

- **Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti**

Teritorij Grada Zaprešića obuhvaća dijelove sljedećih područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19): A. Kategorija Parka prirode: Park prirode Medvednica B. Kategorija posebnog rezervata: Posebni rezervat Sava–Strmec C. Kategorija spomenika parkovne arhitekture: Lužnica – park oko dvorca

Teritorij Grada Zaprešića obuhvaća dio područja ekološke mreže, sukladno Uredbi o ekološkoj mreži područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove: – Medvednica HR 2000583 – Sava uzvodno od Zagreba HR 2001506

- **Zaštita kulturne baštine**

Posebnim mjerama zaštite kulturnih dobara obuhvaćeni su brojni lokaliteti kao kompleks Novi dvori, dvorac Lužnica, župna crkva sv. Petra u Zaprešiću, kapela sv. Ivana Krstitelja u Jablanovcu, tvornica Karbon u Zaprešiću i dr.

PPU Grada Zaprešića pruža temelj za koordinirani razvoj grada, omogućujući integraciju urbanih i ruralnih područja uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Njegova implementacija stvara okvir za održivi razvoj, potiče gospodarski rast i unaprjeđuje kvalitetu života svih građana. PPU je ključan alat za strateško planiranje budućnosti grada u skladu s europskim standardima.

GENERALNI URBANISTIČKI PLAN (GUP)

Određivanje korištenja površina za javne i druge namjene u Generalnome urbanističkom planu proizlazi iz: - temeljnih obilježja prostora te ciljeva uređenja i proširenja urbane strukture vezano uz demografski i gospodarski razvoj Zaprešića:

- valorizacije postojeće prirodne i izgrađene sredine;
- održivog korištenja prostora i okoliša i unapređivanje kvalitete života;
- postojećeg i planiranog broja stanovnika;
- poticanja razvoja pojedinih prostornih cjelina;
- povećanja broja i gustoće sadržaja javne namjene;
- povećanja broja radnih mjesta na području Zaprešića;
- racionalnog korištenja infrastrukturnih sustava.

Namjena i korištenje prostora

Prostor je podijeljen prema namjenama, s jasnim ciljevima za svaku kategoriju:

POVRŠINE UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

1. Stambena namjena (žuta) S
2. Mješovita namjena (narančasta); pretežito stambena M1
3. Javna i društvena namjena: (crvena) D: uprava D1 (policija-1, vatrogasci-2, udruge-3), socijalna D2 (studentski dom-1), zdravstvena D3, predškolska D4, osnovno školska D5, srednjoškolska D6, visoko učilište i znanost D7 (edukativni i znanstveni sadržaji-1, tehnološki parkovi/centri namijenjeni razvoju i znanstveno-istraživačkim aktivnostima-2), kultura D8, vjerska D9
4. Gospodarska namjena: (ljubičasta) I - K - T: proizvodna namjena I, pretežito industrijska I1, pretežito zanatska I2, poslovna namjena K, pretežito uslužna K1, pretežito trgovačka K2, komunalno - servisna K3 (deponij sanitarnog odlagališta otpada/deponij za azbest-1, reciklažno dvorište-2, , kogeneracijsko postrojenje na biomasu 5MW-4, tržnica-5), ugostiteljsko - turistička namjena T, hotel T1, turističko naselje T2, kamp T3, ugostiteljstvo T4,
5. Sportsko - rekreacijska namjena (svjetlo zelena) R, golf R1, konjički klub R2, centar za vodne športove R3, teniski centar R4, stadion R5, športska dvorana R6, bazeni

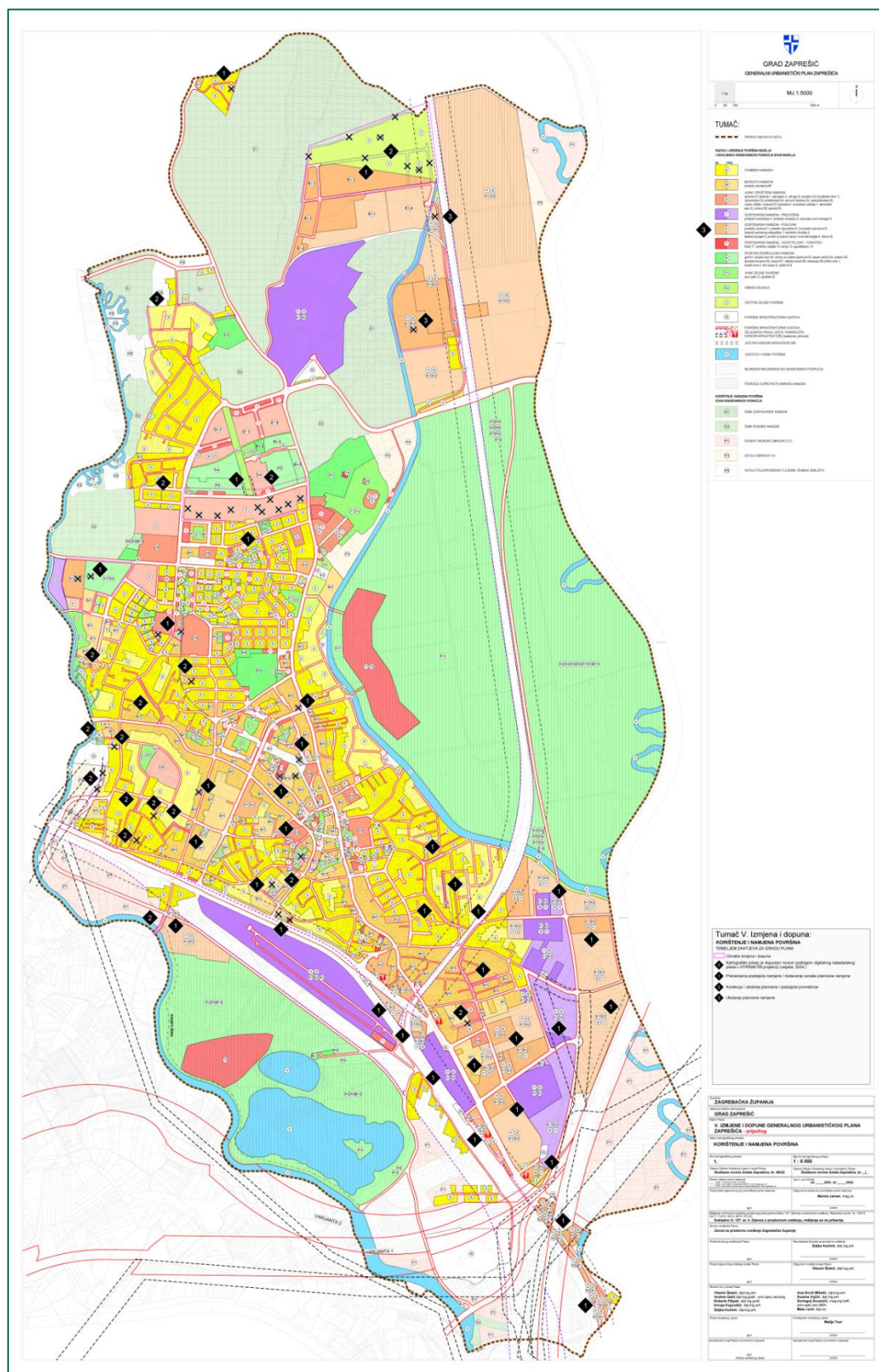
R7, atletska staza R8, rekreacija R9 (ribički dom-1, lovački dom-2, trim staze-3), ostalo R10

6. Javne i zaštitne zelene površine (svjetlo zelena): gradski park Z1, park stambene zone Z2, urbano zelenilo Zu, zaštitne zelene površine (zelena) Z
7. Površine infrastrukturnih sustava **(bijela) IS**
8. Vodotoci i vodene površine **(svijetlo plava) V**
9. Područje posebnog režima **(šrafirana crno)**

POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA:

1. Šuma gospodarske namjene **(tamno zelena)**
2. Šuma posebne namjene **(svijetlo zelena)**
3. Osobito vrijedno obradivo tlo **(svijetlo narančasta)**
4. Ostala obradiva tla **(oker)**
5. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište **(zeleno smeđa)**

Slika 8: Korištenje i namjena prostora

Izvor: Generalni urbanistički plan grada Zaprešića

Popis ostalih planova na snazi:

Urbanistički planovi (UPU)

- UPU zone (naselja) Kalamiri - Zaprešić (Službene novine Grada Zaprešića broj 4/09, 5/09-ispravak, 2/20 i 4/20-pročišćeni tekst)
- UPU zone poslovne namjene "Jablanovec - Pesačica" (Službene novine Grada Zaprešića broj 1/17)
- UPU zone sjeverno od Južne obilaznice i istočno od Jurmanove ulice (UPU 26) (Službene novine Grada Zaprešića broj 10/15)
- UPU zone Kampus - Zaprešić (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/14)
- UPU područja istočno od autoceste Zagreb-Macelj (Službene novine Grada Zaprešića broj 4/12)
- UPU zone sjeverozapadno od Ulice hrvatske mladeži i jugozapadno od Nove ulice 5 (planirane) do rubova zapadnog izgrađenog područja (UPU 20) (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/09)
- Prijedlog Urbanističkog plana uređenja poslovne zone Falečnjak izrađen je na temelju Generalnog urbanističkog plana Zaprešića (Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/08, 6/08 – ispravak, 6/12, 7/16, 9/16 – pročišćeni tekst, 07/18, 02/20 – pročišćeni tekst, 2/22, 4/22 – ispravak i 4/22 – pročišćeni tekst; dalje: GUP) te Odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja poslovne zone Falečnjak (Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/23; dalje: Odluka o izradi)

Detaljni planovi uređenja:

- DPU proizvodno-servisne zone Zajarki u Zaprešiću (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/08)
- DPU gospodarske poslovno-proizvodne zone Luska Alpro-Att(Glasnik Zagrebačke županije broj 15/07)

GODIŠNJI PLAN UPRAVLJANJA IMOVINOM ZA 2024. GODINU

Na temelju *Godišnjeg plana upravljanja imovinom Grada Zaprešića za 2024. godinu*, izdvojeni su ključni elementi koji mogu biti dio Strategije. Ovi elementi doprinose održivom razvoju, racionalnom korištenju prostora i povećanju kvalitete urbanog života građana.

1. Upravljanje građevinskim zemljištem

Grad Zaprešić planira aktivno upravljati neiskorištenim građevinskim zemljištima kroz prodaju parcela koje nisu predviđene za javnu ili društvenu namjenu te kroz privremeni zakup. Cilj je optimizirati korištenje zemljišta i povećati njihovu funkcionalnost.

Za potrebe Strategije zelene obnove, ova inicijativa otvara mogućnost za prenamjenu takvih parcela u zelene površine poput urbanih vrtova, javnih parkova i zelenih koridora. Povećanje broja zelenih prostora direktno doprinosi smanjenju toplinskih otoka u gradu, povećanju bioraznolikosti te poboljšanju kvalitete zraka.

2. Sanacija i obnova javnih objekata

Za Strategiju zelene obnove, predlaže se da ovi objekti postanu energetske učinkoviti prostori:

- Za **Društveni dom Šibice** predlaže se **izgradnja novog, energetski učinkovitog i multifunkcionalnog objekta** koji bi služio kao **društveni, kulturni i edukativni centar** za lokalnu zajednicu. Projekt bi uključivao **nZEB standarde gradnje, ugradnju solarnih panela, zelene krovove i sustave za prikupljanje kišnice**, dok bi pametne tehnologije optimizirale potrošnju energije. Novi dom bio bi **modularan, pristupačan osobama s invaliditetom i prilagođen različitim aktivnostima**, poput **radionica, sportskih i kulturnih događanja**.
- **Pučko otvoreno učilište Zaprešić** već je prošlo cjelovitu obnovu koja je uključivala statičko pojačanje konstrukcije, modernizaciju svih instalacija te povećanje energetske učinkovitosti. Dvorana je sada opremljena akustičnim stropovima, omogućujući održavanje kulturnih i edukativnih programa.
- Javna zgrada na adresi Trg žrtava fašizma 1 trenutno je u procesu cjelovite obnove. Ova zgrada, u kojoj su ranije bili smješteni sud, gruntovnica i katastar, teško je stradala u petrinjskom potresu. Obnova, vrijedna 4,34 milijuna eura, financira se sredstvima Zagrebačke županije, a uključuje temeljitu sanaciju konstrukcije i modernizaciju infrastrukture. Nakon završetka radova, predviđenog za sredinu 2025. godine, planirana je i rekonstrukcija samog trga ispred zgrade, čime će se dodatno unaprijediti javni prostor i funkcionalnost ovog dijela grada.

3. Razvoj komunalne infrastrukture

Godišnji plan uključuje aktivnosti na evidentiranju i ažuriranju stanja nerazvrstanih cesta i komunalne infrastrukture. Cilj je uskladiti ove elemente sa stvarnim potrebama stanovništva i urbanističkim planovima.

U kontekstu zelene urbane obnove, ove aktivnosti mogu se nadograditi uvođenjem:

- **Zelenih prometnih koridora** koji bi uključivali biciklističke staze, pješačke zone te infrastrukturne dodatke poput mjesta za odmor s urbanim zelenilom.
- Uređenja prostora uz potok Lužnicu u zelene šetnice s edukativnim sadržajima o važnosti očuvanja prirodnih resursa.

4. Imovinsko-pravni odnosi i strateški projekti

Grad kontinuirano radi na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na strateški važnim lokacijama poput Poslovne zone Falečnjak i građevinskih čestica za Ribički dom. Ove aktivnosti osiguravaju pravnu i logističku podlogu za daljnji razvoj.

Za potrebe Strategije zelene obnove:

- **Poslovna zona Falečnjak** trebala bi biti osmišljena kao primjer zelene industrijske zone s integriranim obnovljivim izvorima energije, sustavima za recikliranje otpada i pametnom infrastrukturuom.
- **Ribički dom** može se povezati s programima zaštite okoliša i edukacije o očuvanju bioraznolikosti, uz stvaranje zelenih zona u njegovoj okolini.

5. Digitalizacija i transparentnost upravljanja imovinom

Jedan od planova za 2024. godinu je uspostava digitalne baze podataka za evidenciju nekretnina u vlasništvu grada. Ova baza omogućava detaljniji pregled korištenja nekretnina i otvara mogućnost za njihovo strateško upravljanje.

Digitalna baza može biti ključna za Strategiju zelene obnove jer omogućuje:

- **Praćenje emisija ugljika** povezanih s javnim zgradama i infrastrukturuom.
- Identifikaciju prostora s potencijalom za zelene projekte, kao što su prenamjena neiskorištenih zemljišta ili obnova energetske neučinkovitih objekata.

6. Javne površine i mobilnost

Upravljanje javnim površinama, uključujući postavljanje kioska i reklamnih panoa, regulirano je javnim natječajima. Ova inicijativa pruža priliku za integraciju zelenih rješenja.

Za Strategiju zelene obnove predlaže se:

- **Zeleni kiosci:** Postavljanje kioska i reklamnih panoa koji koriste solarne panele za napajanje i imaju integrirane sustave za prikupljanje kišnice.
- **Pametne autobusne stanice:** Uključivanje zelenih zidova ili krovova za poboljšanje okolišnih uvjeta u urbanim područjima.

Kratkoročni ciljevi za implementaciju strategije

1. **Prenamjena zemljišta** u urbane vrtove i parkove, što će povećati kvalitetu javnih površina i smanjiti zagađenje.
2. **Energetska obnova javnih objekata**, s naglaskom na korištenje obnovljivih izvora energije i ekoloških materijala.

3. **Razvoj prometne infrastrukture** koja potiče održive načine prijevoza poput biciklizma i pješaćenja.
4. **Uspostava zelene industrijske zone Falečnjak**, kao primjera održivog gospodarskog razvoja.

Godišnji plan upravljanja imovinom za 2024. godinu pruža solidnu osnovu za implementaciju Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića. Ključne aktivnosti, poput obnove javnih objekata, upravljanja zemljištem i razvoja komunalne infrastrukture, usklađene su s ciljevima održivog razvoja i očuvanja okoliša. Provedba ovih mjera značajno će doprinijeti kvaliteti života građana i transformaciji grada u održivu urbanu sredinu.

GRADSKI PROGRAM ZA MLADE GRADA ZAPREŠIĆA (2023.-2030.)

Gradski program za mlade (2023.-2030.) detaljno obrađuje područja koja su ključna za unapređenje kvalitete života mladih i mogu se integrirati u Strategiju zelene urbane obnove s naglaskom na održivi razvoj i participaciju mladih.

1. Obrazovanje i razvoj digitalne infrastrukture

Gradski program naglašava važnost kvalitetnog obrazovanja kao temelja društvenog razvoja, uključujući cjeloživotno učenje, digitalizaciju škola i povećanje informatičke pismenosti.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Digitalno zrele škole:**
 - Proširiti program informatizacije škola uvođenjem zelene tehnologije, poput solarnih panela za napajanje.
 - Razviti digitalne platforme za edukaciju o održivom razvoju i kružnom gospodarstvu.
- **Ekološka svijest:**
 - Uvesti predmete vezane za zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima.

2. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

Program potiče participaciju mladih kroz osnivanje informativnih centara, klubova za mlade i volontiranje.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Zeleni klub za mlade:**
 - Osnovati prostor za edukaciju o zelenim tehnologijama i upravljanje zajedničkim vrtovima.
- **Volonterske inicijative:**
 - Pokrenuti programe volontiranja za obnovu zapuštenih javnih prostora.
- **Informativni centri:**
 - Usmjeriti centre na promociju zelene urbane obnove i uključivanje mladih u donošenje odluka.

3. Kultura, sport i slobodno vrijeme

Gradski program ističe potrebu za razvojem infrastrukture za kulturu i sport kao mjesta okupljanja mladih.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Revitalizacija javnih prostora:**
 - Prenamijeniti napuštene prostore u kulturno-sportske centre s integriranim zelenim površinama.
- **Zeleni sportski objekti:**
 - Uvođenje solarnih sustava u sportske dvorane i igrališta te sadnja drvoreda oko sportskih terena.

4. Zapošljavanje i poduzetništvo

Program se fokusira na poticanje poduzetništva i zapošljavanje mladih kroz sufinanciranje projekata i obrazovne programe.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Zeleni poduzetnički inkubatori:**
 - Poticati mlade poduzetnike u sektorima reciklaže, energetike i održive poljoprivrede.
- **Prilagodba tržištu rada:**
 - Razviti programe za edukaciju mladih o zelenim zanimanjima i tehnologijama budućnosti.

5. Održivi promet i mobilnost

Subvencioniranje javnog prijevoza za učenike i studente naglašeno je kao prioritet.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Ekološki javni prijevoz:**
 - Povećati broj ekoloških autobusa i poticati korištenje bicikala putem subvencioniranih programa.
- **Pametne autobusne stanice:**
 - Zeleni krovovi za poboljšanje mikroklima i smanjenje toplinskog efekta.
 - Solarni paneli za napajanje rasvjete i digitalnih informativnih ekrana.
 - Prikupljanje i pohrana električne energije za energetski učinkovito funkcioniranje stanice.

Tablica 10: Analiza ključnih mjera

RB	Područje	Ključne mjere
1	Obrazovanje i razvoj digitalne infrastrukture	• Digitalno zrele škole: Proširiti program informatizacije škola uvođenjem zelene tehnologije. Razviti digitalne platforme za edukaciju o održivom razvoju. • Ekološka svijest: Uvesti predmete vezane za zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima.
2	Aktivno sudjelovanje mladih u društvu	• Zeleni klub za mlade: Osnovati prostor za edukaciju o zelenim tehnologijama i zajedničkim vrtovima. • Volonterske inicijative: Pokrenuti programe volontiranja za obnovu zapuštenih prostora. • Informativni centri: Usmjeriti centre na promociju zelene urbane obnove.
3	Kultura, sport i slobodno vrijeme	• Revitalizacija javnih prostora: Obnova povijesnih lokacija, modernizaciju trgova i šetnica te razvoj zelenih površina, s ciljem povećanja kvalitete urbanog života, jačanja kulturno-turističke ponude i unapređenja ekološke održivosti. • Zeleni sportski objekti: Uvođenje solarnih sustava u sportske dvorane i igrališta.

4	Zapošljavanje i poduzetništvo	• Zeleni poduzetnički inkubatori: Poticati mlade poduzetnike u sektorima reciklaže i održive poljoprivrede. • Prilagodba tržištu rada: Razviti programe edukacije o zelenim zanimanjima.
5	Održivi promet i mobilnost	• Ekološki javni prijevoz: Povećati broj ekoloških autobusa i subvencionirati korištenje bicikala. • Pametne autobusne stanice: Opremljene zelenim krovovima i sustavima za prikupljanje i pohranu električne energije, poput solarnih panela.

Gradski program za mlade Grada Zaprešića pruža osnovu za integraciju mladih u Strategiju zelene urbane obnove putem obrazovanja, poduzetništva i društvene participacije. Ovi elementi jačaju lokalnu zajednicu i doprinose nacionalnim i europskim ciljevima održivog razvoja. Konkretno mjere uključuju osnivanje zelenih klubova, razvoj volonterskih inicijativa, poticanje zapošljavanja u zelenom sektoru i unapređenje ekološke infrastrukture. Provedba ovih inicijativa osigurala bi transformaciju Zaprešića u održivu i zelenu urbanu sredinu.

6.3. ANALIZA POVIJESNOG RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA

Grad Zaprešić, smješten na zapadnom rubu Zagreba, nosi bogatu povijest koja seže od srednjeg vijeka do suvremenog razdoblja. Kroz stoljeća, grad je prošao kroz različite faze razvoja, od ruralnog naselja do modernog urbanog središta, oblikujući se pod utjecajem gospodarskih, kulturnih i političkih promjena.

1. Srednjovjekovno naselje i prvi tragovi urbanizacije

Zaprešić se prvi put spominje u pisanim dokumentima u 14. stoljeću, kada je područje bilo naseljeno selima smještenim uz rijeku Savu. U to vrijeme, regija je bila pod snažnim utjecajem Zagrebačke biskupije, koja je usmjeravala društveni i gospodarski razvoj. Dominantne aktivnosti bile su agrarne, a društvena organizacija temeljila se na feudalnom sustavu. Unatoč nedostatku većih urbanih središta, ovo područje činilo je važan dio gospodarstva tadašnje Kraljevine Ugarske.

2. Novi Dvori Jelačićevi: Ključni povijesni lokalitet

U 17. stoljeću, razvoj područja obilježava izgradnja imanja Novi Dvori, koje postaje administrativno i gospodarsko središte. Imanje preuzima obitelj Jelačić 1852. godine, a pod upravom bana Josipa Jelačića postaje simbol političke i gospodarske moći. Novi Dvori su osim svoje gospodarske funkcije igrali i važnu kulturnu ulogu, s velikim utjecajem na razvoj okolnog područja. Danas su zaštićeni kao kulturni spomenik te služe kao turistička atrakcija i povijesno središte grada.

Slika 9: Vršilnica – Novi dvori

Izvor: Turistička zajednica grada Zaprešića - www.visitzapresic.hr

3. Industrijalizacija i 19. stoljeće

S dolaskom željezničke pruge Zagreb – Zaprešić krajem 19. stoljeća, grad ulazi u novu fazu razvoja. Industrijalizacija donosi otvaranje novih radnih mjesta i potiče migraciju stanovništva iz okolnih ruralnih područja. Trgovina i mala proizvodnja, poput mlinova i pilana, postaju značajne gospodarske aktivnosti. Urbanistički gledano, ovo je razdoblje obilježeno početkom planirane izgradnje koja postavlja temelje za daljnju modernizaciju.

4. Socijalistička modernizacija (1945.–1990.)

Nakon Drugog svjetskog rata, Zaprešić doživljava intenzivnu urbanizaciju. Grad se širi izgradnjom višestambenih zgrada, dok se industrijski pogoni poput pilana, tvornica namještaja i prehrambene industrije razvijaju na rubnim dijelovima. Izgrađuju se ključni

infrastrukturni objekti, uključujući škole, zdravstvene ustanove i komunalne mreže. Ovo razdoblje karakterizira transformacija iz agrarne u urbanu zajednicu, s naglaskom na socijalnu infrastrukturu.

5. Razdoblje samostalne Hrvatske (1991.–danas)

Početak 1990-ih, s osamostaljenjem Hrvatske, Zaprešić se suočava s procesom deindustrijalizacije i usmjerenjem prema tercijarnim djelatnostima. Razvoj poslovnih zona i novih stambenih naselja obilježava ovo razdoblje. Grad ulaže u revitalizaciju povijesnih lokaliteta poput Novih Dvora, ali i u modernizaciju komunalne i prometne infrastrukture.

Razvoj novih urbanističkih planova omogućuje širenje grada prema zapadu i sjeveru, integrirajući zelene zone i suvremene poslovne prostore. Novi Dvori postaju kulturni centar, a Zaprešić se profilira kao atraktivno mjesto za život u blizini glavnog grada.

Povijesni razvoj Zaprešića odražava njegovu sposobnost prilagodbe povijesnim, društvenim i gospodarskim promjenama. Od srednjovjekovnog naselja preko industrijalizacije do suvremenog urbanog središta, grad je zadržao ključne povijesne točke poput Novih Dvora, dok se istovremeno prilagodio izazovima modernog doba. Ova povijesna podloga pruža temelj za daljnji razvoj grada unutar Strategije zelene obnove, koja teži očuvanju prirodne i kulturne baštine uz suvremeni gospodarski rast.

6.4. Analiza javnog mnijenja

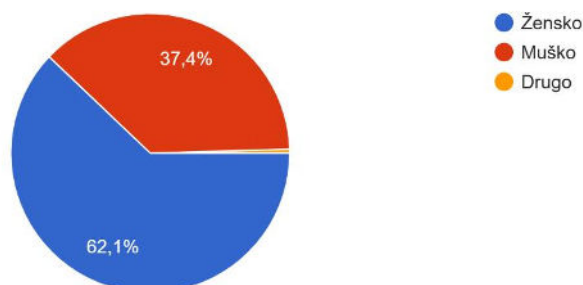
Za potrebe izrade Strategije zelene urbane obnove grada Zaprešića, u razdoblju od 25. rujna do 17. listopada 2024. godine provedena je online anketa koja je bila otvorena za građane, civilne organizacije, akademsku zajednicu i privatni sektor. Cilj ankete bio je ispitati stavove o stanju zelenih površina u gradu te prikupiti prijedloge za njihov razvoj, s posebnim naglaskom na mjere koje uključuju kružno gospodarenje, prilagodbu klimatskim promjenama i unaprjeđenje kvalitete života.

Anketu je ispunilo ukupno 219 građana, što predstavlja značajan doprinos lokalne zajednice procesu izrade strategije. Analiza demografskih podataka ispitanika pokazuje da većinu čine žene, koje su zastupljene s 62,1%, dok muškarci čine 37,4% ispitanika. Najveći udio sudionika pripada dobnoj skupini od 40 do 49 godina (36,1%), slijede osobe u dobi od 30 do 39 godina (24,2%), dok su u manjoj mjeri zastupljene dobne skupine od 50 do 59 godina (18,3%) i stariji od 60 godina (11%). Najmanje sudjelovanje zabilježeno je kod mlađih ispitanika u dobi od 18 do 29 godina, koji čine 10% ukupnog broja ispitanika.

Slike 10-27: Grafički prikaz rezultata ispitivanja javnog mnijenja

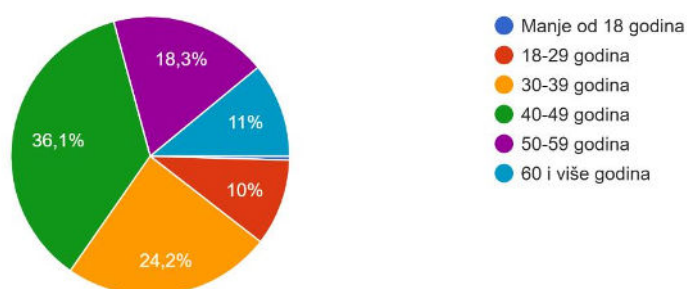
Odaberite Vaš spol:

219 odgovora

Odaberite Vašu dob:

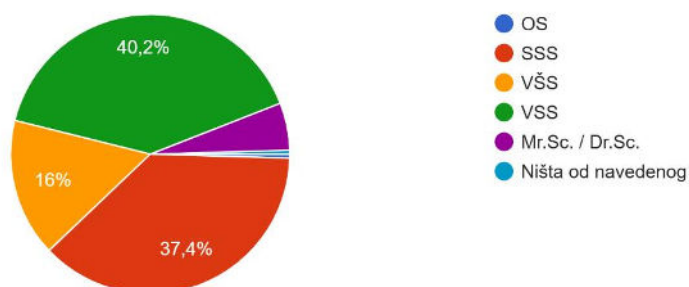
219 odgovora

Što se tiče obrazovne strukture, najveći broj ispitanika, njih 40,2%, ima visoku stručnu spremu (VSS), dok srednju stručnu spremu (SSS) ima 37,4% sudionika. Osobe s višom stručnom spremom (VŠS) čine 16% ukupnog uzorka. Ovi podaci ukazuju na visok stupanj obrazovanja među sudionicima, što doprinosi kvaliteti i relevantnosti dobivenih prijedloga.

Koja je Vaša razina obrazovanja

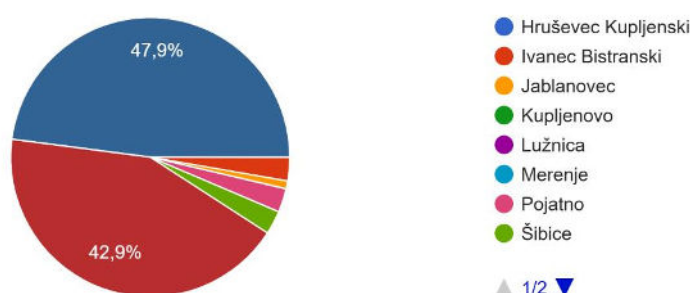
219 odgovora

U anketi je pitanje o mjestu stanovanja unutar Grada Zaprešića bilo usmjereno na identificiranje područja u kojem ispitanici žive. Od ukupnog broja sudionika, najveći udio dolazi iz gradske četvrti Sjever, gdje živi 47,9% ispitanika. Slijedi gradska četvrt Centar, s udjelom od 42,9%. Ostala naselja poput Hruševca Kupljenskog, Ivanca Bistranskog, Jablanovca, Kupljenova, Lužnice, Merenja, Pojatna i Šibice nisu zabilježila odgovore u ovoj anketi. Ovi podaci ukazuju na to da su stanovnici urbanijih dijelova grada najviše sudjelovali u istraživanju, što može reflektirati njihovu veću uključenost ili interes za temu urbane obnove i razvoja zelenih površina.

U kojem području Grada Zaprešića živite?

219 odgovora

PREFERENCIJE I PERCEPCIJE GRAĐANA O JAVNIM ZELENIH I OTVORENIM PROSTORIMA GRADA ZAPREŠIĆA

Na pitanje o javnim zelenim i otvorenim prostorima u Zaprešiću koje građani najčešće koriste, anketni rezultati pokazuju da najveći broj ispitanika provodi vrijeme na **pješačkim i biciklističkim stazama** (75,3%). Slijede **javni trgovi** (54,8%) i **parkovi te dječja igrališta** (44,7%). Manji udio ispitanika koristi **prostore uz vodne površine** (32%), dok se otvorena sportsko-rekreacijska igrališta koriste u 18,3% slučajeva. Prostori za memorijalna ili sakralna obilježja (4,1%), šume, Vrbina, Novi Dvori, kafići, parking, vlastita dvorišta i bazeni koriste se znatno rjeđe (svi po 0,5%).

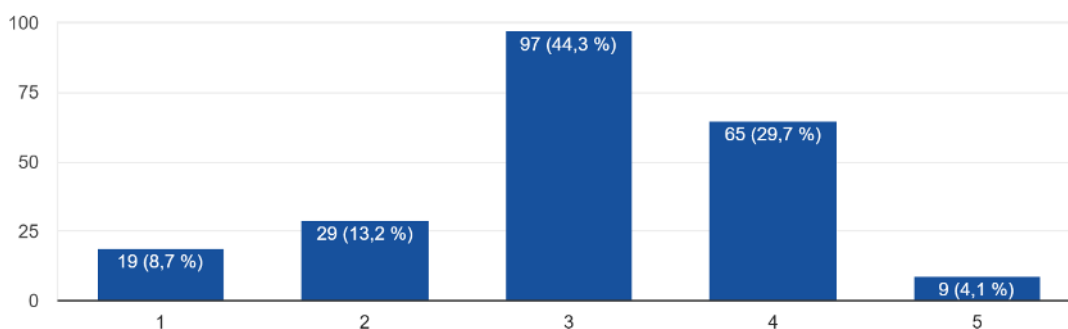
Kad su upitani za konkretne mikrolokacije koje koriste, građani su često spominjali **Trg Ivana Pavla II., Novi Dvori, šetnicu uz potok Lužnicu i Trg dr. Franje Tuđmana**. Također su istaknute i lokacije poput parkića kod DV Vrtuljak, parkova u naselju Kalamiri, jezera Zajarki, biciklističkih staza prema Pušći te šetnica kod srednjih škola. Dodatno, neki ispitanici su naglasili potrebu za očuvanjem postojećih zelenih površina, izražavajući zabrinutost zbog urbanizacije i izgradnje novih zgrada.

Ovi podaci pružaju uvid u navike građana te ističu važnost održavanja i unapređenja postojećih prostora poput trgova, šetnica i parkova, uz fokus na dodatni razvoj biciklističke infrastrukture i očuvanje prirodnih resursa.

Na pitanje o ocjeni količine otvorenih javnih površina, većina ispitanika dala je prosječne ocjene. Najveći udio, 44,3%, dao je ocjenu 3, dok su nešto pozitivnije ocjene 4 i 5 dobile 29,7% i 4,1% glasova. S druge strane, negativne ocjene 1 i 2 zabilježile su 8,7% i 13,2%. Ovi podaci sugeriraju da većina građana smatra kako ima prostora za poboljšanje u količini javnih površina, premda situacija nije percipirana izrazito negativno.

Kako biste ocijenili količinu otvorenih javnih površina na području Grada Zaprešića?

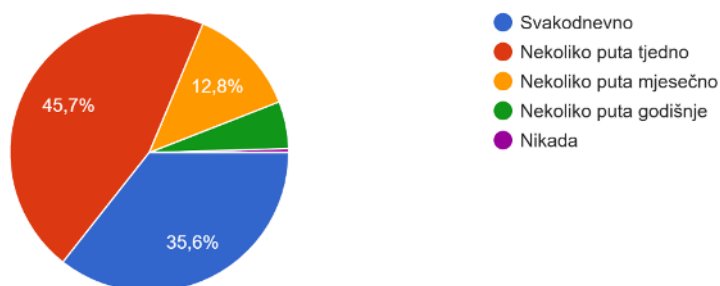
219 odgovora

U pogledu učestalosti korištenja zelenih i otvorenih javnih prostora, rezultati pokazuju visok stupanj angažiranosti građana. Većina ispitanika, njih 45,7%, koristi ove površine nekoliko puta tjedno, dok ih 35,6% koristi svakodnevno. Manji udio, 12,8%, koristi zelene površine nekoliko puta mjesečno, što ukazuje na manju, ali prisutnu aktivnost i interes.

Koliko često koristite zelene i otvorene javne površine na području Grada Zaprešića?

219 odgovora

Ovi rezultati naglašavaju značaj otvorenih javnih površina u svakodnevnom životu građana te ukazuju na potrebu za dodatnim ulaganjem u njihovo održavanje i proširenje kako bi se zadovoljile rastuće potrebe zajednice.

PERCEPCIJA NEDOSTATAKA I DOSTUPNOSTI UREĐENIH JAVNIH POVRŠINA U GRADU ZAPREŠIĆU

Rezultati ankete o javnim zelenim i otvorenim površinama koje građani Zaprešića smatraju posebno vrijednima ukazuju na nekoliko ključnih lokacija koje se ističu svojom popularnošću i značajem. Najčešće spominjani prostori su **Novi Dvori** i **jezero Zajarki**, koji su prepoznati kao ključne zelene površine u gradu.

Osim ovih lokacija, građani su istaknuli i **biciklističko-pješačke staze uz potok Lužnicu**, dječja igrališta i šetnice, kao i **Trg Ivana Pavla II.** i **Trg dr. Franje Tuđmana**. Također su prepoznati manji zeleni prostori poput parkića unutar naselja, livada kod Kalamira i područja uz potok Lužnicu. Neki su naglasili i povijesne i kulturne značajke, poput šume Kalamiri.

Građani su izrazili zabrinutost zbog sve veće urbanizacije i smanjenja zelenih površina u gradu, pri čemu su naglasili potrebu očuvanja ovih prostora i ulaganja u njihovu održivost. Posebno su istaknuli da je nedovoljno iskorišten potencijal nekih lokacija, poput parka oko dvorca Lužnica koji je često zatvoren za javnost.

Analiza rezultata ankete o uređenim otvorenim površinama u Gradu Zaprešiću pruža uvid u potrebe i percepciju građana o postojećem stanju i nedostacima u urbanom prostoru.

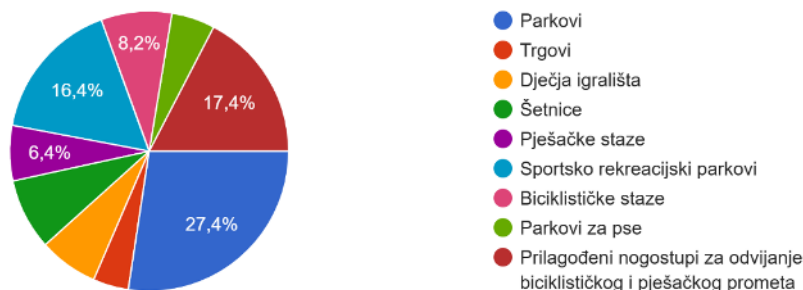
Nedostatak uređenih otvorenih površina

Građani smatraju da u Zaprešiću najviše nedostaju:

- **Parkovi** (27,4% odgovora),
- **Prilagođeni nogostupi za biciklistički i pješački promet** (17,4%),
- **Sportsko-rekreacijski parkovi** (16,4%). Osim toga, kao nedostatne su prepoznate i **biciklističke staze** (8,2%) te **pješačke staze** (6,4%). Ovi rezultati ukazuju na potrebu za stvaranjem dodatnih zelenih i multifunkcionalnih prostora te za infrastrukturom koja podržava sigurno i ugodno kretanje pješaka i biciklista.

Koji tipovi uređenih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju najviše nedostaje u Gradu Zaprešiću?

219 odgovora

Što se tiče dostupnosti zelenih površina, većina ispitanika smatra da su one **lako dostupne** (53%), dok ih 39,3% navodi da su djelomično dostupne. Ovi podaci sugeriraju da, iako su zelene površine prisutne u većem dijelu grada, njihova povezanost, raspored ili blizina nisu u potpunosti optimalni za sve dijelove Zaprešića.

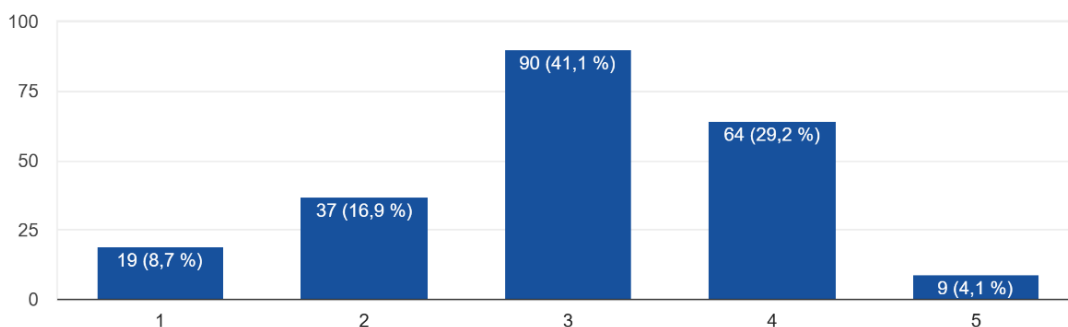
Zadovoljstvo količinom javnih zelenih prostora

U pogledu zadovoljstva količinom zelenih i otvorenih prostora, građani su dali pretežno srednje ocjene:

- Najveći dio ispitanika dao je ocjenu **3** (41,1%), što ukazuje na prosječno zadovoljstvo.
- Relativno visok postotak pozitivnijih ocjena (**4**) zabilježen je kod 29,2% ispitanika, dok je samo 4,1% izrazito zadovoljno (ocjena **5**).
- S druge strane, nezadovoljstvo je izraženo kroz ocjene **1** (8,7%) i **2** (16,9%).

Koliko ste zadovoljni količinom javnih zelenih i otvorenih prostora na području Grada Zaprešića?

219 odgovora

ZADOVOLJSTVO OPREMLJENOŠĆU, ZELENILOM I SPORTSKIM TERENIMA U GRADU ZAPREŠIĆU

Rezultati ankete pokazuju da građani Zaprešića prepoznaju značajne nedostatke u uređenju i opremljenosti javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak.

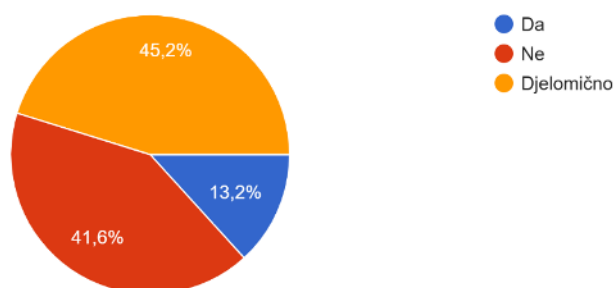
Ocjena uređenih prostora za rekreaciju i druženje

Na pitanje o tome smatraju li da Zaprešić ima dovoljno uređenih prostora za rekreaciju i boravak:

- **45,2%** ispitanika odgovorilo je djelomično,
- **41,6%** smatra da ih nema dovoljno,
- Samo **13,2%** smatra da ih ima dovoljno.

Smatrate li da na području Grada ima dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično?

219 odgovora

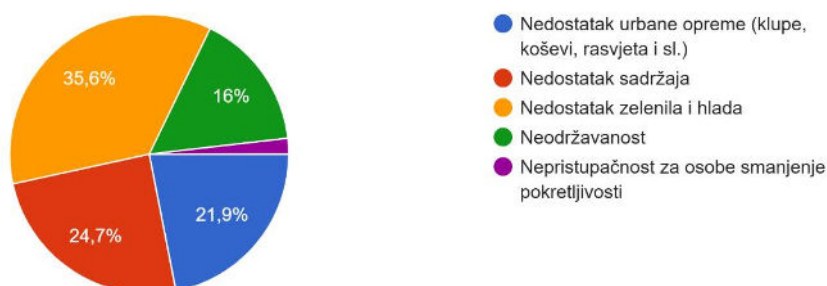
Nedostaci zelenih površina

Na pitanje o nedostacima zelenih površina, građani su najčešće isticali:

- **Nedostatak zelenila i hlada** (35,6%), što ukazuje na potrebu za povećanjem broja drveća i biljnih nasada radi osiguravanja ugodnijeg boravka.
- **Nedostatak sadržaja** (24,7%), poput igrališta, sportskih terena i drugih aktivnosti koje bi privukle posjetitelje.
- **Nedostatak urbane opreme** (21,9%), uključujući klupe, koševе za otpatke, rasvjetu i slične elemente.
- **Neodržavanost** (16%), što sugerira potrebu za redovitim održavanjem i unapređenjem postojećih prostora.

Koji su eventualni nedostaci zelenih površina na području Grada Zaprešića

219 odgovora

Rezultati ankete temelje se na ocjenama od 1 do 5, pri čemu 1 označava "vrlo sam nezadovoljan/na", 2 "nezadovoljan/na sam", 3 "neutralan/na sam", 4 "zadovoljan/na sam", a 5 "vrlo sam zadovoljan/na". Rezultati ankete pokazuju raznoliku razinu zadovoljstva građana stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskih prostora u Zaprešiću. Najveće zadovoljstvo izraženo je za uličnu rasvjetu, gdje je većina ispitanika (81 ocjena 4, 19 ocjena 5) izrazila pozitivan stav. Biciklističke i pješačke staze također su dobro ocijenjene, s ukupno 90 pozitivnih ocjena (80 za 4, 10 za 5), iako dio građana još uvijek izražava nezadovoljstvo (71 ocjena 1 i 2).

Na području zelenih površina, većina ispitanika pokazuje neutralan stav (67 ocjena 3), dok nezadovoljstvo (88 ocjena 1 i 2) ukazuje na potrebu za boljim održavanjem i povećanjem sadržaja. Igrališta za djecu bilježe sličan obrazac, s 82 neutralne ocjene, ali i značajnim udjelom zadovoljnih ispitanika (60 ocjena 4, 15 ocjena 5).

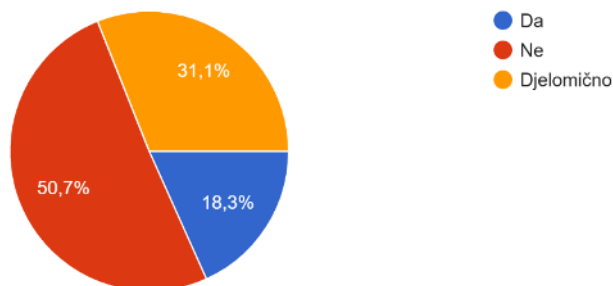
Najviše nezadovoljstva iskazano je u vezi s koševima za otpad (112 negativnih ocjena) i klupama (95 negativnih ocjena), gdje se građani žale na nedostatak i loše održavanje. Parkirališta su također ocijenjena pretežno negativno, s 95 ocjena 1 i 2.

Ovi rezultati jasno ukazuju na prioritete za unaprjeđenje, posebno u opremanju javnih prostora osnovnim urbanim elementima poput koševa, klupa i bolje opremljenih parkova. Povećanje kvalitete i održavanja infrastrukture ključno je za zadovoljstvo građana.

Na pitanje "Smatrate li da na javnim prostorima ima dovoljno zelenila?", većina građana izrazila je nezadovoljstvo: 50,7% smatra da nema dovoljno zelenila, dok 31,1% smatra da ga ima djelomično. Samo 18,3% ispitanika smatra da je postojeća količina zelenila zadovoljavajuća. Ovi podaci ukazuju na potrebu za većim ulaganjem u povećanje broja drveća, bilja, travnjaka i cvjetnih nasada u javnim prostorima.

Smatrate li da na javnim prostorima ima dovoljno zelenila? (Odnosi se na drveća, bilje, cvijeće, travnjake i slično.)

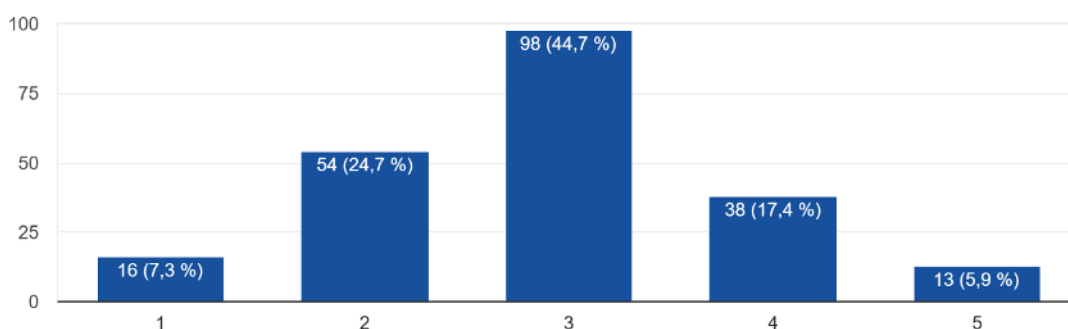
219 odgovora

Na pitanje "Koliko ste zadovoljni količinom i dostupnošću sportskih terena?", rezultati pokazuju pretežno neutralan ili nezadovoljavajući stav. Najveći broj ispitanika (44,7%) dao je ocjenu 3 (neutralno), dok su nezadovoljstvo izrazili oni s ocjenama 1 (7,3%) i 2 (24,7%). Zadovoljnih ispitanika je manje, s ocjenama 4 (17,4%) i 5 (5,9%).

Koliko ste zadovoljni količinom i dostupnošću sportskih terena na području Grada Zaprešića?

219 odgovora

Ovi rezultati jasno pokazuju potrebu za povećanjem količine i dostupnosti zelenila te za razvojem i unaprjeđenjem sportskih terena kako bi se poboljšala kvaliteta života građana i osigurali bolji uvjeti za rekreaciju i boravak na otvorenom.

UPOZNAVANJE S KRUŽNIM GOSPODARENJEM I POTICANJE ODRŽIVOG RAZVOJA U GRADU ZAPREŠIĆU

1. Upoznavanje s pojmom „kružno gospodarenje“

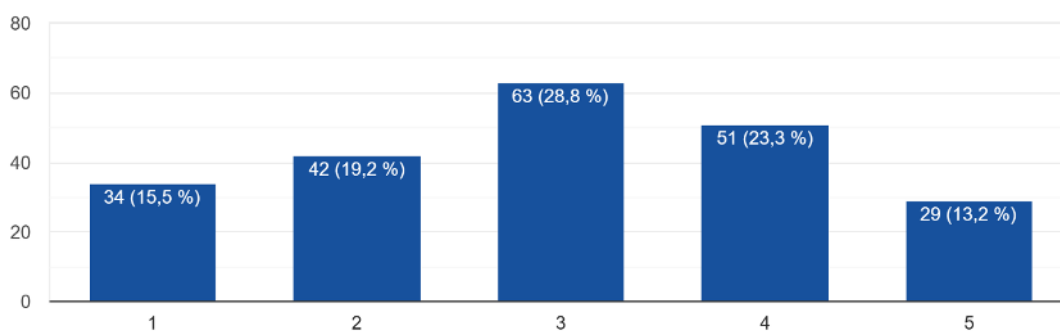
Kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljavanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala

što je dulje moguće. Na taj način produljuje se životni vijek proizvoda i smanjuje stvaranje otpada. Rezultati ankete pokazuju različite razine informiranosti građana o ovom konceptu. Na skali od 1 (potpuno nepoznato) do 5 (vrlo dobro poznato):

- **15,5%** ispitanika nije upoznato s pojmom (ocjena 1).
- **19,2%** pokazuje ograničeno razumijevanje (ocjena 2).
- **28,8%** zauzima neutralan stav (ocjena 3).
- **23,3%** ima dobro razumijevanje (ocjena 4), dok je samo **13,2%** vrlo dobro upoznato s pojmom (ocjena 5).

Koliko ste upoznati s pojmom "kružno gospodarenje"? (Kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno...Na taj način produljuje se životni vijek proizvoda.)

219 odgovora

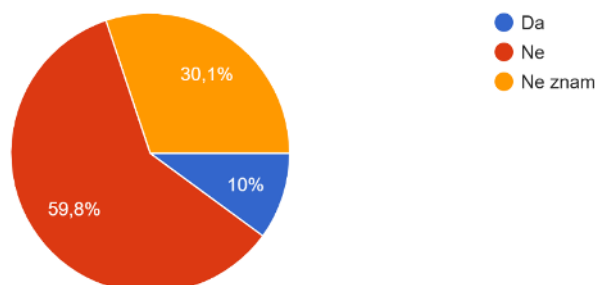
2. Procjena poticanja održivog razvoja od strane Grada Zaprešića

Ispitanici su izrazili nezadovoljstvo razinom poticanja održivog razvoja, kružnog gospodarenja i zelene infrastrukture od strane Grada Zaprešića:

- **59,8%** smatra da grad ne potiče dovoljno ove inicijative.
- **30,1%** nije sigurno ili nema informacija o tome.
- Samo **10%** ispitanika vjeruje da grad dovoljno potiče održivi razvoj.

Smatrate li da Grad Zaprešić dovoljno potiče stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture?

219 odgovora

3. Preporučeni oblici poticaja za održivi razvoj

Ispitanici su identificirali nekoliko ključnih oblika poticaja koji bi bili korisni za stanovnike:

- **Sufinanciranje solarnih panela** prepoznato je kao najvažnije (65,8%).
- **Provođenje programa energetske učinkovitosti** također je visoko ocijenjeno (50,2%).
- **Formiranje urbanih vrtova** (46,6%) i **edukacije o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi** (29,2%) važni su za osvještavanje i sudjelovanje zajednice.
- **Potpore za sustave za skupljanje kišnice** (25,6%) prepoznate su kao korisne za bolje upravljanje prirodnim resursima.

Rezultati ankete ukazuju na potrebu za daljnjim ulaganjem u edukaciju građana o kružnom gospodarenju i održivom razvoju. Grad Zaprešić trebao bi aktivnije poticati projekte poput sufinanciranja solarnih panela i programa energetske učinkovitosti te osigurati dostupnost informacija o zelenoj infrastrukturi i održivim praksama. Primjena ovih mjera ne samo da bi podigla svijest građana, već bi i konkretno doprinijela očuvanju okoliša i održivom razvoju zajednice.

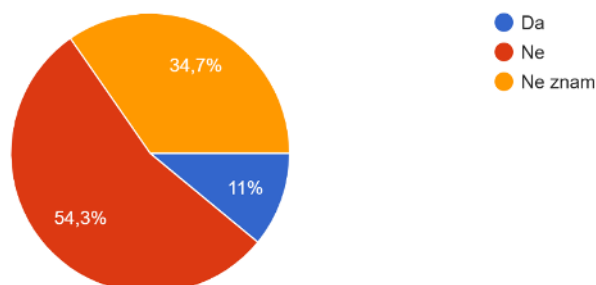
UPOTREBA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PRIORITETI U RAZVOJU EKOLOŠKIH INICIJATIVA U GRADU ZAPREŠIĆU

Ispitanici izražavaju nezadovoljstvo razinom korištenja obnovljivih izvora energije, poput solarne rasvjete i sustava za reciklažu vode, u javnim prostorima Zaprešića:

- **54,3%** smatra da Grad ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije.
- **34,7%** ispitanika nije sigurno ili nema dovoljno informacija o ovoj temi.
- Samo **11%** smatra da su obnovljivi izvori energije dovoljno zastupljeni.

Smatrate li da Grad Zaprešić dovoljno koristi obnovljive izvore energije u javnim prostorima? (primjerice solarna rasvjeta, sustavi za reciklažu vode i slično)

219 odgovora

Ispitanici su prepoznali nekoliko ključnih aktivnosti i programa koji bi unaprijedili održivost u zajednici:

- **Sadnja drveća** istaknuta je kao najpoželjnija inicijativa, s **65,8%** glasova.
- **Preuređenje javnih prostora prema ekološkim standardima** prepoznalo je **55,3%** ispitanika.
- **Zeleni sajmovi i ekološke tržnice** dobili su podršku **48,9%** ispitanika, dok je **45,7%** glasalo za uvođenje održivog prijevoza.
- **Volonterske akcije čišćenja (31,5%)** i **edukativne radionice o recikliranju i kružnom gospodarenju (24,2%)** ukazuju na potrebu za aktivnim sudjelovanjem i podizanjem svijesti zajednice.

Građani su jasno definirali prioritete u razvoju zelenih i otvorenih prostora:

- **Parkovi i ozelenjivanje cestovnih prometnica i drvoredi** spominju se u najvećem broju odgovora.
- **Objekti i prostori za sport i rekreaciju** te **uređenje prostora uz vodne površine** često su istaknuti kao potrebni za razvoj.
- Zanimljiv prijedlog je uvođenje **javnih urbanih voćnjaka i vrtova**, koji su se također našli među prioritetima.
- **Trgovi, javni prostori uz kulturne i društvene sadržaje** te **razvoj tematskih ruta** ukazuju na potrebu za dodatnim sadržajima u javnim prostorima. Ovi odgovori pokazuju da građani očekuju integraciju zelenila i funkcionalnih sadržaja u svakodnevni život.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE JAVNIH PROSTORA ZA REKREACIJU, DRUŽENJE I BORAVAK U GRADU ZAPREŠIĆU

Građani Zaprešića predložili su niz promjena kako bi se unaprijedili javni prostori za rekreaciju, druženje i boravak. Fizičke promjene uključuju uređenje parkova s modernim igralištima, fitness spravama i adekvatnom rasvjetom, proširenje biciklističkih i pješačkih staza, sadnju drveća za stvaranje hlada, izgradnju bazena te preuređenje prostora uz jezero Zajarki u multifunkcionalnu rekreacijsku zonu. Posebno je istaknuta potreba za postavljanjem urbane opreme, poput klupa, javnih izvora pitke vode i WC-a, uz redovno održavanje.

Funkcionalne promjene uključuju organizaciju kulturnih i sportskih programa, poput ljetnih festivala, sportskih turnira i radionica o ekologiji, te poticanje volonterskih akcija poput sadnje drveća i čišćenja okoliša. Također se predlažu programi za sve generacije, s posebnim naglaskom na aktivnosti za djecu i starije osobe.

Građani naglašavaju potrebu za redovitim održavanjem javnih prostora, uključujući čišćenje, košnju i obnavljanje oštećenih elemenata, kao i postavljanje nadzornih kamera za sprječavanje vandalizma. Kritike su usmjerene na nekontroliranu betonizaciju i nedostatak planiranja, uz prijedloge za očuvanje i stvaranje novih zelenih površina kroz planski razvoj grada.

Nadalje, ispitanici su identificirali nekoliko ključnih dijelova grada koje smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima. Najčešće spominjani problemi uključuju zapuštene prostore, nekontroliranu izgradnju i manjak infrastrukturnog planiranja.

1. Zapuštene i neuređeni prostori

- **Stari centar** i područje oko tržnice često su istaknuti zbog dotrajalosti, zapuštenih fasada i nedostatka atraktivnih sadržaja.
- **Jezero Zajarki** prepoznato je kao prostor s velikim potencijalom koji bi se mogao prenamijeniti za rekreaciju, ali trenutno djeluje nefunkcionalno.
- **Terminal i željeznički kolodvor** doživljavaju se kao vizualno neugledni, uz nedostatak sadržaja i neodržavan okoliš.
- Prostori oko **Karbon-a**, autootpada na ulazu u grad i bivših industrijskih objekata također se navode kao neprivlačni.

2. Problemi s urbanizacijom

- Ispitanici kritiziraju prekomjernu izgradnju stambenih zgrada na malim parcelama, što narušava izgled grada, posebno u naseljima poput ulica **Ljudevita Gaja, Ivana Vencla i Mokričke**.
- Nedostatak zelenih površina i planiranog ozelenjavanja oko novih zgrada istaknut je kao ključni problem.

- **Ulaz u grad**, posebno iz smjera Krapinskog mosta ili Kauflanda, često je označen kao prvi dojam koji zahtijeva vizualno poboljšanje.

3. Nedostatak funkcionalne infrastrukture

- Manjak **biciklističkih i pješačkih staza** te njihova loša kvaliteta istaknuti su u dijelovima grada poput Ulice bana Jelačića i šetnice.
- **Trg Franje Tuđmana** i **Trg Ivana Pavla II** kritizirani su zbog previše betona, manjka hlada i neadekvatne opremljenosti klupama i zelenilom.
- **Neodržavani parkovi** i igrališta te nedostatak sadržaja poput modernih dječjih igrališta, sprava za vježbanje i kvalitetne rasvjete često su spomenuti.

Rezultati ukazuju na potrebu za ulaganjima u obnovu starih dijelova grada, kao i bolju integraciju zelenih površina i funkcionalnih sadržaja u urbanističko planiranje. Prioriteti bi trebali uključivati preuređenje starog centra, revitalizaciju prostora poput Zajarki i bolje planiranje novih gradskih područja s naglaskom na estetiku, infrastrukturu i održivost. Ove promjene doprinijele bi atraktivnosti i funkcionalnosti Zaprešića te povećale kvalitetu života građana.

ULOGA I VAŽNOST ZELENIH POVRŠINA U ŽIVOTU GRADA ZAPREŠIĆA: PERCEPCIJE GRAĐANA I NJIHOV ANGAŽMAN

1. Motivi za korištenje zelenih površina

Građani Zaprešića koriste javne zelene površine iz različitih razloga, pri čemu su najčešći motivi:

- **Šetnja** (27,9%) kao najpopularnija aktivnost.
- **Rekreacija** poput tjelovježbe, bicikliranja i trčanja (18,7%).
- **Kontakt s prirodom** (16,4%), što ističe važnost prirodnog ambijenta.
- **Dječja igra** (14,2%) te **šetnja s kućnim ljubimcima** (8,7%) također zauzimaju značajan udio.

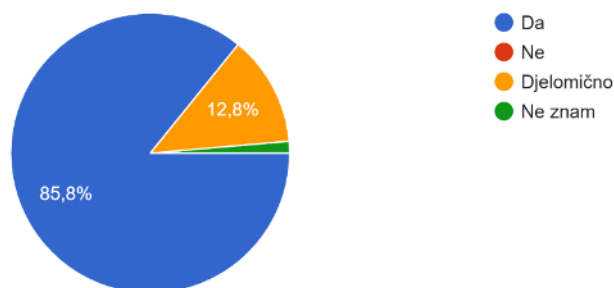
Ovi podaci ukazuju na višestruku važnost zelenih površina za građane, od rekreacije i obiteljskog vremena do očuvanja mentalnog zdravlja kroz kontakt s prirodom.

2. Utjecaj na kvalitetu života

Velika većina ispitanika (**85,8%**) smatra da bi uređenje, podizanje kvalitete i proširivanje ponude zelenih površina značajno podiglo kvalitetu života u Zaprešiću. Dodatnih **12,8%** smatra da bi te promjene djelomično utjecale na poboljšanje, dok je zanemariv broj onih koji ne vide korist u tim promjenama.

Za Vas, koliko bi uređenje, podizanje kvalitete, proširivanje ponude zelenih javnih površina podiglo kvalitetu života u Gradu Zaprešiću?

219 odgovora

3. Angažman građana u upravljanju zelenim površinama

Pola ispitanika (**50,7%**) izrazilo je želju za sudjelovanjem u upravljanju, uređenju i planiranju zelenih površina, dok **37,4%** još nije sigurno. Ovo ukazuje na potencijal za veću participaciju građana kroz edukacije i javne konzultacije. Samo **11,9%** ispitanika nije zainteresirano za sudjelovanje.

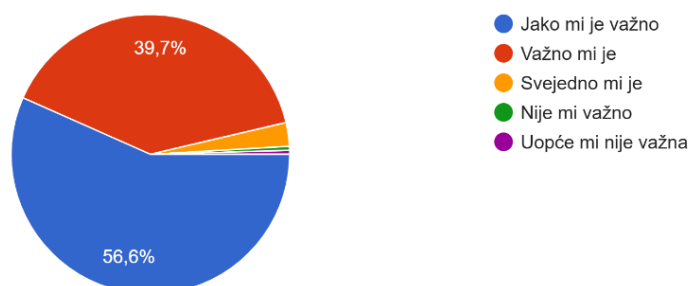
4. Važnost zelene politike

Zelena politika, uključujući odvajanje otpada, očuvanje voda i prirode, recikliranje i pošumljavanje, visoko je na listi prioriteta građana:

- **56,6%** ispitanika smatra je „jako važnom“, dok dodatnih **39,7%** smatra da je „važna“.
- Ovi podaci ističu visoku razinu svijesti o okolišnim pitanjima i podršku održivim praksama.

Koliko ste svjesni i koliko Vam je važna zelena politika (odvajanje otpada, očuvanje voda i prirode, recikliranje, pošumljavanje,)

219 odgovora

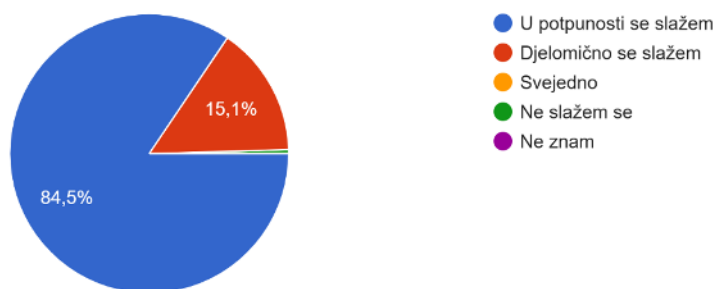

5. Potreba za ulaganjima u zelenu infrastrukturu

Velika većina građana (**84,5%**) u potpunosti se slaže s tvrdnjom da bi Grad Zaprešić do 2030. godine trebao više ulagati u razvoj zelenih površina, zelene infrastrukture i edukaciju građana. Dodatnih **15,1%** djelomično se slaže, što ukazuje na gotovo univerzalnu podršku ovoj ideji.

Koliko se slažem sa tvrdnjom: „Grad Zaprešić u razdoblju do 2030. godine bi trebao više uložiti (sredstava, vremena...) u razvoj zelenih površina, zelene infrastrukture i edukaciju građana?“

219 odgovora

6.5. Analiza financijskih dokumenata

- Analiza gradskog proračuna za 2023.
- Analiza gradskog proračuna za 2024.
- Analiza gradskog proračuna za 2025. sa projekcijama za 2026. i 2027.

ANALIZA GRADSKOG PRORAČUNA 2023.

Proračun Grada Zaprešića za 2023. godinu usmjeren je na ravnotežu između gospodarskog razvoja, ulaganja u obrazovanje, infrastrukturne projekte te zaštitu okoliša. Ostvarenje prihoda poslovanja iznosilo je **40.241.399,90 eura** dok ukupni rashodi poslovanja iznose **36.419.987,60 eura** što rezultira viškom prihoda poslovanja u iznosu od **3.293.921,32 eura**. Glavne stavke rashoda uključuju **poslovne troškove, kapitalne projekte i refinanciranje postojećih obveza**. Poseban naglasak stavljen je na projekt **"Pametani grad"**, razvoj zelenih površina i modernizaciju prometne infrastrukture.

Tablica 11: Analiza proračuna za 2023.

Red. br.	OPIS	IZVRŠENJE 2022.	DRUGI REBALANS ZA 2023.	IZVRŠENJE 2023.	INDEKS (5/4*100)	INDEKS (5/3*100)
1	2	3	4	5	6	7
A .	RAČUN PRIHODA I RASHODA					
<i>brojčana oznaka i naziv računa prihoda i rashoda</i>						
6	Prihodi poslovanja	27.669.879,97	41.667.563,71	40.241.399,90	96,6	145,4
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	79.704,91	812.700,00	228.886,61	28,2	287,2
	UKUPNO PRIHODI	27.749.584,88	42.480.263,71	40.470.286,51	95,3	145,8
3	Rashodi poslovanja	23.545.747,67	31.791.469,15	30.138.061,88	94,8	128
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.605.225,09	8.432.245,00	6.281.925,72	74,5	174,2
	UKUPNO RASHODI	27.150.972,76	40.223.714,15	36.419.987,60	90,5	134,1
	RAZLIKA VIŠAK / MANJAK	598.612,12	2.256.549,56	4.050.298,91	179,5	676,6
RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA						
	UKUPAN DONOS VIŠKA IZ PRETHODNIH GODINA	80.649,01	570.850,49	570.850,49	100	707,8
	DIO KOJI ĆE SE RASPOREDITI/POKRITI	490.201,48	929.149,56	2.723.070,83	293,1	555,5
B.	RAČUN FINANCIRANJA					
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	665.805,75	0	0	-	-
5	Izdaci za financijsku imovinu i zaduživanje	774.216,39	1.327.400,00	1.327.228,08	100	171
	NETO FINANCIRANJE	-108.410,64	-1.327.400,00	-1.327.228,08	100	1.224,30
	VIŠAK + NETO FINANCIRANJE + RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PROŠLIH GODINA	570.850,49	1.500.000,00	3.293.921,32	219,6	577

Proračun Grada Zaprešića za 2023. godinu omogućio je realizaciju ključnih projekata u području obrazovanja, socijalne skrbi i komunalne infrastrukture, uključujući izgradnju dječjeg vrtića, uvođenje glazbene škole te provedbu projekta aglomeracije. Posebna pažnja posvećena je razvoju zelenih površina i digitalizaciji kroz projekt „Pametan grad“. Uz povećanje prihoda iz EU fondova i optimizaciju rashoda, osigurana je fiskalna stabilnost i postavljeni su temelji za daljnji održivi razvoj u narednim godinama.

ANALIZA GRADSKOG PRORAČUNA 2024.

Proračun Grada Zaprešića za 2024. godinu primarno je planiran s ukupnim prihodima i rashodima od **42.057.137,15 eura**. Ovaj financijski okvir usmjeren je na **održivi razvoj, obrazovanje i kapitalna ulaganja**, uz naglasak na povećanje energetske učinkovitosti i modernizaciju infrastrukture. Ključni izvori financiranja uključuju **porezne prihode, komunalne naknade te pomoć iz EU fondova i državnih programa**. Kapitalni projekti usmjereni su na **izgradnju društvenog doma Jablanovec, početak rada glazbene škole te obnovu kompleksa Novih dvora**.

Tablica 12: Analiza proračuna za 2024.

Red. br.	OPIS	PLAN ZA 2024.	1. IZMJENE I DOPUNE	INDEKS	NOVI PLAN ZA 2024.
	VRSTA PRIHODA / PRIMITAKA	1	3	4	5
SVEUKUPNO PRIHODI		42.057.137,15	7.609.841,83	18,09	49.666.978,98
6	Prihodi poslovanja	39.959.137,15	5.715.920,00	14,3	45.675.057,15
61	Prihodi od poreza	18.708.444,89	2.741.802,00	14,66	21.450.246,89
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	12.877.377,83	2.975.733,00	23,11	15.853.110,83
64	Prihodi od imovine	719.500,00	85.100,00	11,83	804.600,00
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	7.036.675,28	-108.330,54	-1,54	6.928.344,74
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	343.406,25	24.270,00	7,07	367.676,25
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	273.732,90	-2.654,46	-0,97	271.078,44
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	598.000,00	100.000,00	16,72	698.000,00
9	Vlastiti izvori	1.500.000,00	1.793.921,83	119,59	3.293.921,83
92	Rezultat poslovanja	1.500.000,00	1.793.921,83	119,59	3.293.921,83
922	Višak/manjak prihoda	1.500.000,00	1.793.921,83	119,59	3.293.921,83
9221	Višak prihoda	1.500.000,00	1.793.921,83	119,59	3.293.921,83
SVEUKUPNO RASHODI / IZDACI		42.057.137,15	7.609.841,83	18,09	49.666.978,98
3	Rashodi poslovanja	29.843.217,15	5.656.748,36	18,95	35.499.965,51
31	Rashodi za zaposlene	12.409.976,94	2.074.815,00	16,72	14.484.791,94
32	Materijalni rashodi	9.685.615,21	807.925,00	8,34	10.493.540,21
34	Financijski rashodi	65.715,00	2.280,00	3,47	67.995,00
35	Subvencije	140.560,00	9.560,00	6,8	150.120,00

36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	778.500,00	19.900,00	2,56	798.400,00
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	3.248.750,00	1.855.968,36	57,13	5.104.718,36
38	Ostali rashodi	3.514.100,00	886.300,00	25,22	4.400.400,00
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	11.350.820,00	2.263.093,47	19,94	13.613.913,47
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	863.100,00	-310.000,00	-35,92	553.100,00

Proračun za 2024. godinu postavio je temelje za **daljnji rast gradske infrastrukture i jačanje obrazovnog sustava**. Uz povećana ulaganja u **prometnu infrastrukturu, zaštitu okoliša i digitalizaciju** gradskih usluga, osiguran je razvoj u skladu s europskim zelenim strategijama. Očekuje se da će ovaj financijski okvir omogućiti daljnji rast u 2025. godini, uz povećanje investicija u kapitalne projekte.

ANALIZA GRADSKOG PRORAČUNA 2025. I PROJEKCIJE ZA 2026. I 2027. GODINU

Proračun Grada Zaprešića za razdoblje **2025.-2027. godine** usmjeren je na **strateške investicije, digitalizaciju i ekološki održivi razvoj**. Ukupni planirani prihodi za 2025. iznose **57,19 milijuna eura**, s projekcijama rasta u narednim godinama. Ključni financijski izvori uključuju **porezne prihode, pomoć iz EU fondova i državnog proračuna te prihode od komunalnih naknada i administrativnih pristojbi**. Struktura rashoda naglašava **ulaganja u obrazovanje, održavanje infrastrukture te kapitalne projekte poput gradnje nove osnovne škole, sportskog centra i energetske obnove javnih objekata**.

Tablica 13: Analiza proračuna za 2025. i projekcije za 2026. i 2027.

		PLAN	PROJEKCIJA	PROJEKCIJA	INDEKS	INDEKS
		2025 (€)	2026 (€)	2027 (€)		
UKUPNO PRIHODI / PRIMICI		57.194.426,66	57.795.847,00	57.347.847,00	101,05	99,22
6	Prihodi poslovanja	56.122.626,66	54.284.047,00	54.192.047,00	96,72	99,83
61	Prihodi od poreza	25.383.145,74	25.417.459,17	26.276.459,17	100,14	103,38
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	21.537.487,83	20.387.487,83	19.336.487,83	94,66	94,84
64	Prihodi od imovine	729.600,00	728.300,00	719.300,00	99,82	98,76
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	7.880.314,65	7.168.600,00	7.269.234,99	90,97	101,4
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	385.170,00	387.170,00	387.170,00	100,52	100
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	206.908,44	195.030,00	203.395,01	94,26	104,29
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.071.800,00	3.511.800,00	3.155.800,00	327,65	89,86
9	Vlastiti izvori	0	0	0	0	0
92	Rezultat poslovanja	0	0	0	0	0
922	Višak/manjak prihoda	0	0	0	0	0
UKUPNO RASHODI / IZDACI		57.194.426,66	57.795.847,00	57.347.847,00	101,05	99,22
3	Rashodi poslovanja	37.777.217,00	37.301.267,00	37.453.267,00	98,74	100,41
31	Rashodi za zaposlene	16.647.461,79	16.647.461,79	16.638.461,79	100	99,95
32	Materijalni rashodi	11.207.950,21	10.748.610,21	10.751.610,21	95,9	100,03
34	Financijski rashodi	67.805,00	64.305,00	62.305,00	94,84	96,89
35	Subvencije	220.120,00	270.120,00	270.120,00	122,71	100
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	882.800,00	756.800,00	756.800,00	85,73	100
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	4.359.000,00	4.359.000,00	4.359.000,00	100	100
38	Ostali rashodi	4.392.080,00	4.454.970,00	4.614.970,00	101,43	103,59
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	17.934.580,00	19.941.480,00	19.341.480,00	111,19	96,99
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	1.482.629,66	553.100,00	553.100,00	37,31	100

Tablica 14: Kratki prikaz kapitalnih projekata:

Kapitalni projekti - Obrazovanje	Nova osnovna škola, adaptacija postojećih škola
Kapitalni projekti - Komunalna infrastruktura	Održavanje cesta, sanacija odlagališta
Kapitalni projekti - Kultura i turizam	Obnova Novih dvora, sportski centar Pojatno
Pametni grad - Digitalizacija i infrastruktura	iTransparentnost, pametna infrastruktura
Ekološki razvoj - Obnova javnih zgrada	Energetska obnova zgrada

Planirani proračuni za 2025.-2027. godinu osiguravaju **kontinuirani rast i razvoj Grada Zaprešića**, uz **održavanje financijske stabilnosti** i povećanje ulaganja u prioritetne sektore. Fokus na **obrazovanje, digitalizaciju i ekološku tranziciju** pridonosi održivosti gradskog prostora i poboljšanju kvalitete života građana. Uz pažljivo planirane investicije i rast prihoda iz vanjskih izvora, očekuje se da će Zaprešić postati **predvodnik u implementaciji pametnih gradskih rješenja i energetske učinkovitih projekata**.

7.

MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama temelji se na načelima ponovne uporabe, obnove i reciklaže postojećih resursa uz minimalizaciju otpada. Cilj je povećati učinkovitost korištenja prostora i zgrada kroz njihovu adaptaciju, prenamjenu i uključivanje u urbani život, čime se doprinosi održivom razvoju i smanjenju štetnih utjecaja na okoliš.

PRIMJENA MODELA KRUŽNOG GOSPODARENJA U GRADU ZAPREŠIĆU – ODABRANE LOKACIJE I PRIJEDLOZI REVITALIZACIJE

Nekorišteni prostori i zgrade na prostoru grada Zaprešića predstavljaju značajnu kategoriju moguće primjene kružnog gospodarenja u budućnosti. Na području grada odabran je, odnosno planiran je jedan projekt revitalizacije i obnove nekorištenih prostora i zgrada. Radi se o zgradi stare škole u centru koja se trenutno ne koristi, a koja će se obnoviti na način da će se prenamijeniti u društvenu namjenu.

Tablica 15: Planirani projekt vezan za kružno gospodarenje prostorom i zgradama na području grada Zaprešića Izvor: Dobiveni podaci od strane grada Zaprešića

Naziv objekta	Lokacija	Broj katastarske čestice i Naziv katastarske općine	Prijedlog revitalizacije
Stara škola	Zaprešić	K.č.z. 5045/1,k.o. Zaprešić	Revitalizirati će se i obnoviti nekorištena zgrada stare škole u samom centru grada kako bi se prenamijenila u prostor društvene namjene.

8.

PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Urbana preobrazba i sanacija definirane su člankom 3. stavkom 1. točkama 40-41 Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19):

- **Urbana preobrazba:** Podrazumijeva obnovu i prenamjenu postojećih građevinskih područja koja su djelomično ili potpuno neiskorištena, degradirana ili neprimjereno iskorištena.
- **Urbana sanacija:** Obuhvaća revitalizaciju prostora s narušenim fizičkim, socijalnim ili gospodarskim uvjetima, uključujući područja pogođena katastrofama poput potresa.

Grad Zaprešić ima identificirane lokacije koje odgovaraju ovim kriterijima, uključujući neiskorištene ili degradirane zone te prostore pogođene infrastrukturnim zastoja. Ovi prostori pružaju mogućnost obnove uz primjenu načela održivosti.

Identificirana područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju

1. Trg Ivana Pavla II

- **Lokacija:** Središnji gradski trg, k.č. dio 3952, 4306/1, 4313/2, 4313/4, 4318/2, 4320/6, 4320/8, 4321/2, k.o. Zaprešić.
- **Trenutno stanje:** Neuređen javni prostor s nedostatkom urbanih sadržaja i zelenih površina.
- **Potencijal:** Stvaranje reprezentativnog trga s integriranim zelenim zonama i infrastrukturom za javne događaje.
- **Prijedlog unaprjeđenja:**
 - Popločenje trga i postava urbane opreme (klupe, stalci za bicikle, informativni totem s LED zaslonom).
 - Hortikulturno uređenje s naglaskom na autohtone biljne vrste.
 - Ugradnja sustava javne rasvjete i ozvučenja za javne manifestacije.
- **Povezanost:** Usklađeno s Programom zelene infrastrukture i NPOO-om

Slika 28: Trg Ivana Pavla II, Zaprešić

Izvor: WIKIMEDIA COMMONS - commons.wikimedia.org

2. Prostor uz Ulicu Ante Starčevića – ‘Proplanak’

- **Lokacija:** Zona između višestambenih zgrada i obiteljskih kuća.
- **Trenutno stanje:** Neiskorištena zelena površina bez sadržaja.
- **Potencijal:** Stvaranje kvartovskog parka s rekreacijskim sadržajima.
- **Prijedlog unaprjeđenja:**
 - Formiranje **male urbane šume** s proplankom za odmor i igru.
 - Postava drvenih podesta za sjedenje i ležanje.
 - Sadnja autohtonih stabala i grmlja za podršku bioraznolikosti.
- **Povezanost:** Dio **Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića**

3. Jezero Zajarki

- **Lokacija:** Prirodna vodena površina u blizini Zaprešića.
- **Trenutno stanje:** Nepotpuno iskorišten potencijal za rekreaciju i turizam.
- **Potencijal:** Ekološki park i rekreacijska zona.
- **Prijedlog unaprjeđenja:**
 - Formiranje **novih drvoreda** uz postojeće šetnice.

- Uvođenje edukativnih sadržaja i postava **hotela za kukce**.
- Povezivanje s gradskim biciklističkim rutama.
- **Povezanost: Dio zelene tranzicije i ekološkog razvoj**

Slika 29: Jezero Zajarki

Izvor: Turistička zajednica grada Zaprešića - www.visitzapresic.hr

4. Povijesna jezgra – Novi dvori

- **Lokacija:** Kompleks Novih dvora Jelačićevih.
- **Trenutno stanje:** Povijesni prostor s ograničenom infrastrukturom.
- **Potencijal:** Razvoj kulturno-turističkih sadržaja.
- **Prijedlog unaprjeđenja:**
 - Restauracija postojećih objekata i obnova zelenih površina.
 - Uređenje pješačkih staza i biciklističkih ruta.
 - Organizacija kulturnih i edukativnih manifestacija.
- **Povezanost: EU Green Deal i Program revitalizacije kulturne baštine**

Integracija projekata urbane preobrazbe i sanacije u strategiju razvoja Grada Zaprešića ključna je za održivost i povećanje kvalitete življenja građana. Planirana ulaganja u infrastrukturu, kulturnu baštinu i zelenu mobilnost usklađena su s proračunskim prioritetima za razdoblje 2025.-2027. godine, što osigurava sinergiju između prostornog razvoja i ekonomske stabilnosti.

PRIJEDLOG UNAPRJEĐENJA IDENTIFICIRANIH PODRUČJA

1. Načela urbanog unaprjeđenja:

- **Održiva gradnja:** Korištenje ekološki prihvatljivih materijala i primjena principa kružnog gospodarstva. Korištenje postojećih resursa za obnovu (npr. recikliranje građevinskog materijala).
- **Energetska učinkovitost:** Implementacija sustava za obnovljive izvore energije, poput solarnih panela i sustava za povrat topline.
- **Zelena infrastruktura:** Razvoj javnih parkova, biciklističkih staza i urbanih vrtova unutar revitaliziranih zona.

2. Mjere urbane sanacije:

- Pобољшanje javnog prijevoza i povezanosti udaljenih zona.
- Prilagodba prometne infrastrukture kako bi se smanjila emisija CO₂.
- Revitalizacija javnih prostora za društvene i kulturne aktivnosti.

3. Financijski okvir i implementacija:

- Korištenje sredstava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), posebice za pilot-projekte zelene obnove i sanacije.
- Aktivno sudjelovanje privatnog sektora kroz modele javno-privatnog partnerstva.
- Prijava za EU fondove namijenjene revitalizaciji urbanih područja.

Doprinos ciljevima održivog razvoja

Predložene aktivnosti u područjima preobrazbe i sanacije doprinose:

- **Cilju 11** (Održivi gradovi i zajednice) – povećanje kvalitete života kroz zelenu infrastrukturu i dostupnost usluga.
- **Cilju 13** (Klimatska akcija) – prilagodba na klimatske promjene kroz energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije.

Područja identificirana za urbanu preobrazbu i sanaciju u Gradu Zaprešiću pružaju izuzetne prilike za održiv razvoj, prilagodbu klimatskim promjenama i povećanje kvalitete života građana. Primjena predloženih mjera omogućit će transformaciju degradiranih i neiskorištenih prostora u dinamične urbane zone s naglaskom na društvenu uključenost i ekološku odgovornost.

9.

SWOT ANALIZA ZA PLANIRANJE RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE I NEKORIŠTENIH POVRŠINA JAVNE NAMJENE

9. SWOT ANALIZA ZA PLANIRANJE RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE I NEKORIŠTENIH POVRŠINA JAVNE NAMJENE

SNAGE - Povoljan prostorni potencijal - Postojeći strateški okvir - Blizina prirodnih resursa - Podrška lokalne zajednice	SLABOSTI - Nedostatak infrastrukture za održavanje zelenih površina - Financijska ograničenja - Fragmentacija prostora - Zapuštene površine
PRILIKE - Pristup europskim fondovima - Razvoj održivog turizma - Primjena inovativnih tehnologija - Suradnja s privatnim sektorom - Regeneracija urbanih područja	PRIJETNJE - Utjecaj klimatskih promjena - Urbanizacijski pritisak - Administrativne prepreke - Nedovoljna uključenost građana

SWOT analiza za planiranje razvoja zelene infrastrukture i nekorištenih površina javne namjene u Gradu Zaprešiću naglašava ključne aspekte koji utječu na održivost urbanog prostora i mogućnosti za unapređenje kvalitete života građana.

Snage Grada Zaprešića uključuju povoljan prostorni potencijal s velikim brojem neiskorištenih zelenih površina i prirodnih resursa. Šumska područja i rijeka Sava, integrirani u prostorni plan grada, pružaju osnovu za razvoj zelene infrastrukture. Dodatno, strateški dokumenti poput Generalnog urbanističkog plana (GUP) i Plana razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. jasno definiraju okvir za održiv razvoj, dok visoka svijest građana o važnosti zaštite okoliša pruža značajnu podršku provedbi projekata.

Međutim, grad se suočava s određenim **slabostima**, Grad Zaprešić suočava se s izazovima u održavanju zelenih površina zbog nedostatka adekvatne infrastrukture i resursa. Mnoge

lokacije, poput Ulice Antuna Mihanovića, Šetnice Stanka Vraza i drugih pješačkih poteza, trenutno su zapuštene, s neodržavanim travnjacima i neujednačenim drvoredima. Nedostatak sustava navodnjavanja i održavanja može dovesti do propadanja novoformiranih zelenih zona, dok ograničena financijska sredstva i ljudski resursi usporavaju provedbu planiranih projekata. Problemi u urbanističkom planiranju dodatno otežavaju usklađivanje komunalnih službi i razvoj održive zelene infrastrukture.

Unatoč tim slabostima, Grad Zaprešić ima značajne **prilike** za unapređenje kroz korištenje sredstava iz europskih fondova, poput programa LIFE, Interreg i Mehanizma za oporavak i otpornost. Razvoj održivog turizma predstavlja dodatnu priliku kroz valorizaciju prirodnih resursa, šetnica uz rijeku Savu i biciklističkih staza, koje mogu privući posjetitelje i doprinijeti lokalnoj ekonomiji. Suradnja s privatnim sektorom kroz modele javno-privatnog partnerstva može ubrzati revitalizaciju zapuštenih prostora, dok primjena inovativnih tehnologija poput sustava za prikupljanje kišnice, pametnih sustava navodnjavanja i solarnih panela doprinosi energetskej učinkovitosti.

Slika 30: Dvorac Lužnica

Izvor: Turistička zajednica grada Zaprešića - www.visitzapresic.hr

S druge strane, Grad se mora nositi s nekoliko **prijetnji**. Klimatske promjene, uključujući toplinske valove i poplave, predstavljaju značajan izazov za održavanje i funkcionalnost zelene infrastrukture. Urbanizacijski pritisak zbog povećanja potražnje za građevinskim zemljištem ugrožava dostupnost zelenih površina, dok administrativne prepreke, poput dugotrajnih procedura urbanističkog planiranja, mogu usporiti provedbu projekata. Postoji i rizik od nedovoljne participacije građana u planiranju i održavanju zelenih površina, što bi moglo smanjiti uspješnost pojedinih inicijativa.

Preporučene mjere za prevladavanje izazova i ostvarivanje prilika uključuju:

1. **Izrada akcijskog plana** za povezivanje postojećih zelenih površina u integriranu mrežu koja omogućuje stvaranje kontinuiranih rekreacijskih zona.
2. **Jačanje financijskih kapaciteta** kroz prijavu projekata na EU fondove i implementaciju pilot-projekata financiranih iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.
3. **Revitalizacija degradiranih površina** prema principima kružnog gospodarstva, koristeći reciklirane materijale i održive metode gradnje.
4. **Edukativne kampanje** za podizanje svijesti građana o važnosti zelene infrastrukture i uključivanje lokalne zajednice u planiranje i održavanje tih prostora.
5. **Suradnja s privatnim sektorom** kroz javno-privatna partnerstva za financiranje i održavanje projekata, što bi osiguralo dugoročnu održivost i smanjenje troškova za grad.

Ova SWOT analiza jasno pokazuje da Grad Zaprešić ima potencijal postati primjer održivog urbanog razvoja u Hrvatskoj, koristeći svoje prednosti i prilike za prevladavanje slabosti i prijetnji. Strateški planirani projekti mogu značajno doprinijeti povećanju kvalitete urbanog prostora, zaštiti okoliša i boljem povezivanju građana s prirodnim resursima grada.

10.

STRATEŠKI OKVIR ZA ZELENU URBANU OBNOVU GRADA ZAPREŠIĆA

10. STRATEŠKI OKVIR ZA ZELENU URBANU OBNOVU GRADA ZAPREŠIĆA

Ovaj strateški okvir definira ključne aktivnosti i projekte koji doprinose zelenoj urbanoj obnovi u Gradu Zaprešiću, a temelje se na razvojnim potrebama grada i potencijalima identificiranim u prethodnim analizama. Aktivnosti su strukturirane prema prioritetnim ciljevima i obuhvaćaju konkretne projekte s planiranim načinima provedbe.

10.1. Aktivnosti i projekti za očuvanje i unaprjeđenje zelenog karaktera i identiteta grada

Grad Zaprešić prepoznat je po svojoj blizini prirodnih resursa poput rijeke Save i okolnih šuma, no u urbanim zonama često nedostaje adekvatna povezanost i dostupnost zelenih površina. Projekti u ovom dijelu usmjereni su na očuvanje postojećeg zelenila te stvaranje novih zelenih zona u skladu s principima održivosti.

Tablica 15: Analiza aktivnosti za očuvanje i unaprjeđenje zelenog karaktera i identiteta grada

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Sadnja drvoreda u urbanim zonama	Obnova postojećih i sadnja novih drvoreda uz prometnice, u parkovima i naseljima.	Faza 1: Identifikacija lokacija Faza 2: Sadnja	Smanjenje toplinskih otoka, povećanje zelenila.
Zeleni parkovi i šetnice	Uređenje parkova s urbanim vrtovima, biciklističkim i pješačkim stazama.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Povećanje kvalitete života građana.
Urbanističko povezivanje periferije	Razvoj zelenih koridora koji povezuju gradska središta s prigradskim naseljima.	Faza 1: Dizajn rute Faza 2: Izgradnja	Povećanje dostupnosti zelenih površina.

Ove aktivnosti postavljaju temelje za očuvanje zelenog identiteta grada i povećanje otpornosti urbanih prostora na utjecaje klimatskih promjena.

10.2. Projekti za stvaranje prostora ugodnog za život i podizanje kvalitete života

Razvoj javnih prostora ključan je za podizanje kvalitete života građana i stvaranje grada koji odgovara potrebama svih dobni skupina. Ovi projekti naglašavaju važnost rekreacijskih zona, urbanih vrtova i društvenih prostora.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Urbani vrtovi i zajedničke površine	Postavljanje vrtova u stambenim zonama za građane.	Faza 1: Odabir lokacija Faza 2: Instalacija	Poboljšanje zdravlja, socijalne interakcije.
Obnova trgova i javnih prostora	Obnova glavnih trgova s novim zelenim elementima i mobilnim zelenilom.	Faza 1: Projektiranje Faza 2: Realizacija	Vizualno i funkcionalno unaprijeđenje prostora.
Podrška rekreacijskim aktivnostima	Uređenje sportskih terena i prostora za rekreaciju u zelenim zonama.	Faza 1: Identifikacija potreba Faza 2: Izgradnja	Povećanje fizičke aktivnosti stanovništva.

Planirane aktivnosti omogućit će stvaranje privlačnih i funkcionalnih javnih prostora, koji će unaprijediti društvenu interakciju i kvalitetu urbanog života.

10.3. Uspostava umreženog sustava otvorenih površina i integracija vodenih površina

Povezivanje različitih zelenih zona i integracija vodenih resursa ključni su koraci u razvoju održive zelene infrastrukture. Projekti u ovom dijelu usmjereni su na revitalizaciju riječnih obala i povezivanje otvorenih prostora u funkcionalnu mrežu.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Revitalizacija riječnih obala	Uređenje obale jezera Zajarki za rekreativne svrhe s naglaskom na očuvanje ekosustava.	Faza 1: Čišćenje Faza 2: Izgradnja šetnica	Očuvanje prirodnih resursa, turistički razvoj.
Zelene pješačke zone	Povezivanje ključnih gradskih zona sustavom zelenih šetnica.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Bolja povezanost, smanjenje automobilskeg prometa.
Integracija plave infrastrukture	Uvođenje sustava za upravljanje vodom poput zelenih krovova i sustava za prikupljanje kišnice.	Faza 1: Testni projekti Faza 2: Širenje	Održiva potrošnja vode, prilagodba klimi.

Kroz ove aktivnosti grad će ojačati ekološku povezanost, unaprijediti bioraznolikost i povećati dostupnost zelenih površina.

10.4. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike

Kako klimatske promjene sve više utječu na urbana područja, potrebno je uvesti mjere koje smanjuju njihov negativan utjecaj i jačaju otpornost grada na prirodne rizike. Projekti ovdje naglašavaju energetske učinkovitost, zelenu infrastrukturu i sustave za upravljanje vodama.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Energetska obnova zgrada	Obnova javnih zgrada prema standardima energetske učinkovitosti (nZEB).	Faza 1: Identifikacija objekata Faza 2: Obnova	Smanjenje emisija CO ₂ , ušteda energije.
Sustavi za ublažavanje toplinskih valova	Postavljanje drvoreda, mobilnih zelenih zidova i parkova za hlađenje urbanih zona.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Smanjenje učinaka klimatskih promjena.
Uređenje oborinskog sustava	Implementacija sustava za odvodnju i prikupljanje oborinskih voda u urbanim zonama.	Faza 1: Analiza Faza 2: Izgradnja sustava	Smanjenje poplavnog rizika.

Implementacija ovih mjera doprinijet će smanjenju ekološkog otiska grada i jačanju otpornosti na klimatske promjene.

10.5. Stavljanje u ponovnu upotrebu napuštenih prostora i zgrada

Prenamjena napuštenih javnih prostora i zgrada ključna je za očuvanje postojećih resursa i smanjenje potrebe za novom gradnjom. Aktivnosti uključuju revitalizaciju industrijskih zona i kružnu obnovu zgrada.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Revitalizacija napuštenih industrijskih zona	Prenamjena napuštenih industrijskih prostora u multifunkcionalne zone za poslovne i društvene svrhe.	Faza 1: Projektiranje Faza 2: Obnova	Održivi urbani razvoj.
Prenamjena javnih prostora	Obnova društvenih domova i objekata za kulturne i edukativne svrhe.	Faza 1: Procjena potreba Faza 2: Realizacija	Povećanje društvene uključenosti.
Kružna obnova zgrada	Implementacija kružnog gospodarstva u obnovu starih zgrada s naglaskom na recikliranje materijala.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Obnova	Smanjenje građevinskog otpada.

Projekti u ovom dijelu osiguravaju racionalno korištenje prostora, smanjenje građevinskog otpada i povećanje gospodarskih aktivnosti.

Predložene aktivnosti i projekti usklađeni su s ciljevima održivog razvoja i lokalnim razvojnim potrebama Grada Zaprešića. Ovi projekti pridonose očuvanju okoliša, poboljšanju kvalitete života i otpornosti na klimatske promjene te su strateški važni za dugoročnu održivost grada. Sustavna implementacija projekata i aktivnosti, uz podršku lokalne zajednice i financiranje iz EU fondova, osigurat će uspješan razvoj zelene infrastrukture i urbanu obnovu.

11.

HORIZONTALNA NAČELA U STRATEGIJI ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

11. HORIZONTALNA NAČELA U STRATEGIJI ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića pridaje posebnu pažnju poštivanju horizontalnih načela, koja uključuju promicanje pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom te usklađenost sa zakonima o ravnopravnosti spolova i suzbijanju diskriminacije. Ova načela osiguravaju da strategija doprinosi uključenosti i jednakim mogućnostima za sve građane, bez obzira na njihove fizičke ili socijalne karakteristike.

Pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom

Strategija uključuje mjere koje će osigurati jednak pristup javnim i zelenim površinama te javnim zgradama za osobe s invaliditetom i smanjene pokretljivosti:

1. Pristupačne urbane površine:

- Uvođenje rampi, dizala i taktilnih vodicica u javnim parkovima, šetnicama i trgovačkim zonama.
- Osiguravanje ravnih i neprekinutih površina s adekvatnim označavanjem za osobe koje koriste invalidska kolica.

2. Javni prijevoz i infrastruktura:

- Modernizacija stajališta javnog prijevoza kako bi bila dostupna osobama s invaliditetom.
- Uređenje biciklističkih staza i šetnica s dodatnim elementima koji omogućuju lakše kretanje.

3. Prenamjena zgrada:

- Revitalizacija napuštenih javnih zgrada uključuje implementaciju univerzalnog dizajna kako bi prostori bili pristupačni svima.
- Instalacija liftova, proširenih ulaza i drugih prilagodbi u obnovljenim zgradama.

Učinak: Ove mjere omogućit će jednak pristup zelenim i urbanim prostorima te povećati sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvenim aktivnostima.

Doprinos ravnopravnosti spolova

Strategija doprinosi promicanju ravnopravnosti spolova kroz osiguranje jednakih mogućnosti za sudjelovanje žena i muškaraca u planiranju, provedbi i korištenju javnih prostora. Posebni naglasci uključuju:

1. Participativno planiranje:

- Uključivanje žena u procese donošenja odluka o oblikovanju javnih prostora, posebno u lokalnim zajednicama.

2. Sigurnost u javnim prostorima:

- Dizajniranje parkova, šetnica i trgova kako bi se povećala sigurnost, uključujući adekvatnu rasvjetu, sigurnosne kamere i otvorene prostore za bolje vizualno nadgledanje.

3. Podrška zapošljavanju:

- Kroz projekte zelene obnove osigurati ravnomjeran pristup poslovnim prilikama za žene i muškarce, posebice u područjima zelene infrastrukture i održivog razvoja.

Učinak: Strategija osigurava da žene imaju jednak pristup i mogućnosti za sudjelovanje u svim aspektima urbanog života, čime se jača ravnopravnost spolova.

Slika 31: Logo projekta „Za zeleni Zaprešić“

Izvor: Grad Zaprešić – www.zapresic.hr

Primjena Zakona o suzbijanju diskriminacije

Strategija se temelji na principima nediskriminacije kako bi svi građani imali jednaka prava na korištenje urbanih i zelenih površina:

1. Dostupnost za sve:

- Uvođenje standarda za univerzalni dizajn osigurava da prostori budu prilagođeni potrebama različitih korisnika, bez obzira na dob, spol, etničku pripadnost ili socijalni status.

2. Socijalna inkluzija:

- Osiguravanje pristupa javnim površinama za ranjive skupine, uključujući starije osobe, izbjeglice i pripadnike manjinskih zajednica.

3. Edukacija i osvještavanje:

- Provođenje kampanja za podizanje svijesti o važnosti jednakosti i uključivosti u urbanim sredinama.

Učinak: Strategija aktivno doprinosi suzbijanju diskriminacije i osigurava da svi građani, bez obzira na osobne karakteristike, imaju pristup kvalitetnim javnim prostorima.

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića integrira horizontalna načela kao temelj za održivi i uključiv razvoj. Ove mjere omogućuju pristupačnost, ravnopravnost i jednakost, čime se osigurava da zelena urbana obnova koristi svim građanima. Uključivanjem univerzalnog dizajna i participativnih metoda planiranja, Grad Zaprešić može postati model socijalno odgovornog i ekološki održivog urbanog razvoja.

12.

POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

Projekt/ Aktivnost	Nadležnost za provedbu	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost (2030)	Ključne točke ostvarenja	Početak provedbe	Rok provedbe	Ukupan trošak (EUR)	Planirani izvori financiranja (EUR)
PARK AUGUSTA ŠENOE	Grad Zaprešić	Uređenje prostora parkinga u ulici Augusta Šenoe (k.č.br. 3196/1, 3196/2, k.o. Zaprešić)	0	1	Ekološko uređenje parkirališta, sadnja stabala i grmlja, postava urbane opreme, optimizacija prostora, povećanje bioraznolikosti.	2025	2029	300.000,00 EUR	Proračun grada
PODIZNA PLATFORMA ZA INVALIDE	Grad Zaprešić	Ugradnja podizne platforme s parternim uređenjem (manji dio k.č.br. 4305/1, k.o. Zaprešić).	0	1	Povećanje pristupačnosti, poboljšanje sigurnosti, parterno uređenje, estetska nadogradnja, dugoročna održivost.	2025	2029	33.100,00 EUR	Proračun grada

„PROPLANAK“ – JAVNI PARK	Grad Zaprešić	Uređenje gradskog parka – Ulica Ante Starčevića Zaprešić (k.č. 4816/3, dio k.č. 4816/2, dio k.č. 4443/1, dio k.č. 4816/8, i dio k.č. 4816/6, k.o. Zaprešić.	0	1	Krajobrazno uređenje, sadnja drveća i zelenila, postava urbane opreme, poboljšanje rekreacijskih i pješačkih zona, estetska i ekološka nadogradnja.	2025	2029	105.000,00 EUR	Proračun grada,
TRG IVANA PAVLA II.	Grad Zaprešić	Uređenje zone obuhvata (Trg Ivana Pavla II, Zaprešić) -uređenje trga i urbane livade	0	1	Popločenje trga, sadnja drvoreda, urbana livada, informativni LED totem, hoteli za kukce, postava klupa i pojila za vodu.	2025	2029	320.000,00 EUR	Proračun grada
Uređenje Trga žrtava fašizma	Grad Zaprešić	Obnova i modernizacija Trga žrtava fašizma, povećanje zelenih površina, poboljšanje urbanog mobilijara, unapređenje javne rasvjete i infrastrukture, osiguravanje pristupačnosti za sve korisnike (k.č.br. 6038, k.o. Zaprešić (nastala spajanjem k.č.br. 6038,	0	1	Popločenje trga, formiranje prstena s infrastrukturom, sadnja novih stabala, ugradnja urbane opreme, prilagodba za osobe s invaliditetom, poboljšanje rasvjete i komunalne infrastrukture.	2025	2029		Proračun grada

		6039 i 6040, k.o. Zaprešić), ukupne površine 1844 m ²)							
Uređenje zelenih površine Grada Zaprešića , k.o. Zaprešić	Grad Zaprešić	Povećanje zelenih površina, unapređenje urbane bioraznolikosti, stvaranje ugodnog urbanog okruženja, poboljšanje mikroklime, jačanje ekološke otpornosti grada.	0	1	Postavljanje sustava e-uprave	2025	2029	225.000,00 EUR	Proračun grada

BILJEŠKE

This image shows a single sheet of white paper with horizontal green ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.